

suve lõpp

1994

LO
HIND 6.50

HEA LÄPS

nink tema sõbrad ja sugulased

AUTOKAARDID

VAHAKUJUD

JÄRJEJUTT

DRACULA JUTT

OHMUSSON

NUPUTAMIST

GALERII

Kas kardad kummitusi? Millega sind on hirmutatud?

Mina küll ei lase endale kummituste ja vampiiridega kärbseid pähe ajada. Kui nad oleksidki olemas, siis paneksin nad elama kas kummistisse või kummikusse.

Mind on hirmutatud vitsaga. Praegu ei karda midagi, võib-olla ainult sitasitikaid ja pätte, sest mõlemad on hirmsad. (Airika, 15)

Väikesest peast võis mind iga asjaga hirmutada: uskusin kõike ja kartsin igasuguseid elusaid või elutuid asju. Praegu kardan ainult saatanausulisi.

(Leena, 14)

Mina kartsin kummitusi siis, kui sõbrataridega taldrikut liigutades vaime välja kutsusime. Ja veel siis, kui lugesin "Dondijutte". Praegu ei karda ma kedagi ja mind ei julge keegi ka hirmutada. (Kristi, 15)

Vampiire pole olemas ja kummitust ka mitte, sest ainus veider olevus on olnud Adolf Hitler. Seda ma tean, sest olen käinud koolis ja lugenud ENEKEst tugitoolis.

Väikesest peast hirmutati mind miilitsaga, kooliajal Puiatusse saatmisega. Kardan ainult hunti ja koolidirektorit. (Jaan, 16)

Väikesest peale kartsin nii vampiire kui vaime, aga praegu — kui nad ka olemas oleksidki — ei julge nad mu ligi tulla, kui tahavad veel elada.

Mind on hirmutatud päkapikkudega — et need ütlevad jõuluvanale ära, kui olen paha poiss. Praegu kardan kooli lõpetades endale valet elukutset valida, ja võib-olla kardan natuke ka mafioosid. (Marko, 15)

Mind ei ole vist milligagi hirmutatud, aga väikesest peast kartsin metskitsenahka, mis vanaema seinal rippus. Praegugi ei karda ma kedagi, aga midagi küll — nimelt triikrauda ja üldse tuliseid elektririistu. (Mac, 15)

LAPSURI KIRJAKAST

Liignimega NESSUKE, mille mulle kinkis 7-aastane KRISTI KAPTEN Tallinnas, jään igati rahule, saadan Kristile preemiagi ära, aga eesnime pole mul ikkagi... Appi, lapsed! Kes tuleb vaderiks?

Vastused minu eelmises "Hea Lapses" esitatud küsimustele on sellised: 1) 44X; 2) 36 aastat; 3) juus; 4) ainult emane sääsk imeb verd; 5) Sörve sääre juurest Narvani. Aitäh, et küsijale suu peale ei löödud. Mati Soomre

Lapsed, kes oskavad soome keelt ja soovivad leida kirjasõpra Soomes, saatku oma soovikirjad toimetusse enne 1. oktoobrit! Kirja peaksite panema peale oma vanuse ja aadressi ka huvialad ning väike ilus joonistus poleks paha!

Lapsuri hõimlane

Eneli ja Vivian Siirman, aitäh ilusate lugude eest! Palun andke teada ka oma aadress!

Teatan mornilt: tohopime, mul ei ole veel eesnime!

Kommipaberikonkursile saatsid FANTASTILISELT ILUSAID joonistusi SUURE-JAANI KESKKOOLI ja TALLINNA J. WESTHOLMI KESKKOOLI lapsed. Peale nende tunnistati parimateks kommikunstnikeks Eneli Ponkin Valtust, Pille Ernits Tartust, Elise ja Ann Jõelet Tallinnast, Alfred Erman Tallinnast, Külli Urvik Kaseperest ja Riila Põhikooli kunstiring. Auhinnad tulevad septembris, kui magus kooliaeg on alanud

"Kalevi" söber lapsur
NB! "Hea Lapse" auhinnad on pärit aktsiaseltsidelt "Rekato" ja "Kalevi"!

ALLEAA

Läheme nüüd koos lapsuriga Eesti Rahvusraamatukogu peadirektori IVI EENMAA lapsepõlve.

Sind, Ivi Eenmaa, tuntakse väga vaprana inimesena. Kas sa lapsena ikka midagi kartsid?

“Kartsin ikka! Varases lapsepõlves kartsin seda, kui öösel sõitis meie väikesele tänavale Rakveres mõni auto: sellal tuldi nimelt öösiti inimesi Siberisse viima. Oma isa ma ei mäleta: ta põgenes enne sõja lõppu paadiga Rootsi, seepärast elasime emaga kahekesi. Kord sõitiski veoauto meie maja ette: ema, kes parajasti pesukausis jalgu pesi, sattus paanikasse ja hakkas mind voodi alla toppima, kuid mina karjusin ja puiklesin vastu: “Kui sind viiakse, siis tulen mina ka!” Hiljem selgus õnneks, et hoopis naabritele toodi salaja puid...”

Kartsin veel kukkesid — üks neist andis mulle väikesest peast kõva keretäie. Koeri ma ei ole kunagi kartnud, mängisin kord isegi marutõbise koeraga... Pärast pidin Tallinnas süstimisel käima, Rakveres tollal selliseid süste ei tehtud. Ja siis hakkasin pelgama... Paksu Margareetat. Naljakas küll, aga seda matsakat torni kardan siiani: ilmselt seostub valus kõhtu tehtud süst Paksust Margareetast möödumisega, ju see polikliinik oli kusagil vanalinnas.”

Kas Sa kooli ka kartsid?

“Ei, koolis mulle meeldis, kuigi väga headele hinetetele õppisin ainult algklassides — hiljem sain füüsikas ja matemaatikas kogu aeg kolmesid... Aga kirjan dust ja võõrkeeli ma armastasin, joonistada meeldis mulle ka, kooli koondises mängisin korvpalli ja muusikakoolis õppisin klaverit. Meil Rakvere 1. Keskkoolis olid head õpetajad. Kirjutasin ise näidendi ja mängisin näiteringis. Ausalt öelda tahtsingi näitlejaks saada. Kogusin filminäitlejate pilte. Ja kui lehmakarjas hakkasin käima (jah, tollal peeti Rakveres lehmigi!), nurusin emalt palgaks igal nädalal kahe kinopileti raha. Vorstivõileib käis ka palga sisse, ja ilmtingimata limonaad... Oli sihuke eriline rohekas limps, vist “Sitro”. Lõpuks leidis ema, et piima osta oleks odavam kui lehma pidada, ja lehm Stella müüdi maha.”

Mis Sulle maitstes peale limonaadi?

“Kotletid ja ema tehtud lumepallisupp. Aga kuna ema oli nädalate kaupa kodust kaugel (kui ta õpetajana ei tohtinud töötada, siis hakkas ta kartulivarumispunkti juhatajaks) augustist kuni detsembrini, siis õppisin varakult üksi hakkama saama. Oli rida töid, mis jäid kindlalt minu teha: näiteks pohlaokste, kaskede ja lillede tuppatoomine. Ja rahaga pidin ka

õppima varakult arvestama. Meie majas võis jääda mõnigi kleit ostmata (kuigi olen enda meelest edev inimene), aga raamatuid muretsesime nii palju kui võimalik.”

Mis oli Sinu esimene raamat?

“Eesti ajal trükitud vendade Grimmide “Muinasjutud”. Seda olevat ma lugenud ka pimedas toas: kõik lood olid juba nelja-aastaselt mulle pähe kulunud. Aga kui kasvasin suuremaks, pahandas ema vahel, et käin meelsasti naabri aias peenraid rohimas, kuid kodus seda teha ei viitsi. Naaber lubas mulle nimelt lugemiseks vanu põnevaid ajakirju. Eriti pidasin lugu kriminaalromaanidest — kirjutasin neid ka ise.

Rumal lugu küll, aga oma esimese raamatu “lugemise” eest sain ema käest kitli peale: see oli nimelt laenatud raamat, ja ma illustreerisin seda suus märjaks kastetud värvipliatsitega. Niisugust asja ma oma raamatukogus praegu küll ei kannataks! Aga muidu olin vist hea laps küll...”

Ivi Eenmaa pelgas väikesest peast Paksu Margareetat. Enam ei pelga sedagi.

MAAILMA KOLMEKÜMNE ÜHES KEELES

kõnelevatele lastele, sealhulgas ka eesti lastele, pole soomerootsi kirjaniku ja kunstniku, Anderseni preemia laureaadi Tove Janssoni nimi tundmatu. Nemad seostavad seda nime ikka mõnusate muumilugudega. Neid on loetud, nendest on nähtud draama-, ooperi-, filmi- ja TV-variante, millest kahtlemata tuntuim jaapanlaste 78-osaline animaseriaal.

Tove Janssoni loodud Muumiorg on üks omapärasemaid maailmu kogu lastekirjanduses. Sellel muinasjutulisel lapsepõlvemaal juhtub ikka ainult see, millest nii väga unistavad terve elu lapsed kui ka täiskasvanud. — Sellel maal võib vaevata pilvedel lennata, valmistada laeva, mis suudab sõita nii meritsi kui maitsi, sattuda marulisele metsapeole... Ja ime küll, kogu Muumioru seltskond on oma olemuselt väga inimnäoline. — Eks me ole kohanud inimeste maailmaski Muumitrolli moega reisi- ja seiklushimulisi õilsaid rüütleid. Eks ole inimeste maailmast meile tuttav ka ninapidi ajalehes piipu popsutav alati üliviisakas pereisa. Just niisugune, nagu on Mummipapa. Eks me näe inimeste maailmaski neid alalõpmata tubades toimetavaid, alati rõõmsameelseid, heasüdamlikke ja külalishakkeid pereemasid. Neid võib Muumimammaga võrrelda. Eks jätku inimeste maailmaski küllaga Sniffi-taolisi tujukaid ahnepäitse, helli unistavaid Nuuskmõmmikuid, skeptilise olekuga Tusklikke, eks jätku meie sekka Sekeldajaid ja Sedrikuid...

Arvan, et just selle väga inimesenäolise maail-

Tove Janssoni autoportree. Õli 1975.a.

ma pärast armastataksegi 9. augustil kahekümneseks saavat Tove Janssonit ning tema loomingut.

Eestiski tähistatakse tema sünnipäeva. Kirjastus "Tiritamm" avaldab sel puhul mõnusalt paksu muumiraamatu, aga 29. oktoobril toimub Tallinnas muumipäev kõikidele Eestimaa lastele. Nii et kel himu, saavad ka siinpool Soome lahte Tove Janssoni sünnipäevast osa võtta.

Andres Jaaksoo, Rahvusvahelise Noorsookirjanduse Nõukogu Eesti sektsiooni president

Katkend Tove Janssoni raamatust "VÕLUKÜBAR"

© Tõlge eesti keelde. Vladimir Beekman & Tiritamm, 1994.

TEINE PEATÜKK

milles jutustatakse sellest, kuidas

Muumitroll moondati kummituselukaks

ning kuidas ta lõpuks ometi sipelgalõvile kätte maksis,

aga samuti ka Muumitrolli ja

Nuuskmõmmiku salapärasest öisest rännakust.

Ühel soojal vaikselt päeval, mil Muumiorus sadas suvist vihma, võeti otsuseks mängida toas peitust.

Sniff seisis nurgas, koon käp-pade vahel, ning luges valjusti numbreid. Kui ta kümneni oli jõudnud, pööras ta ringi ning alustas otsimist; algul otsis ta harilikest peidupaikadest, seejärel ebatavalistest ja kummalistest kohtadest.

Muumitroll lesis rahutult verandalaua all, sest see ei olnud kuigi hea koht. Ta otse tajus seda. Sniff kergitab päris kindlasti laudlina ja siis ta ongi käes. Muumitroll piilus siia ja sinna ning ta pilk langes mustale torukübarale, mille keegi oli nurka asetanud.

See oli hülgav idee! Sniff ei tule ilmiski selle peale, et kübarat kergitada. Muumitroll pugus kiiruga ja vaikselt nurka ning tõmbas endale kübara pähe. See ei küündinud küll kaugeemale kui kõhust saadik, aga kui ta ennast hästi väikeseks teeb ja saba ära peidab, on ta kindlasti peaaegu märkamatu.

Muumitroll kihistas endamisi naerda, kuuldes, kuidas kõik teised üksteise järel üles leiti. Koduvana oli ennast ilmselt jälle sohva alla ära peitnud, sest tema ei leidnud endale kunagi paremat kohta. Nüüd lip-pasid nad kõik seltsis ringi ja otsisid Muumitrolli.

Ta ootas seni, kui talle tuli hirm peale, et nad võiksid otsimisest tüdida, siis pugest kübara alt välja, pistis pea ukse vahelt tuppna ning ütles:

"Etskael!"

Sniff põrnitses teda tükk aega ning lausus siis üsna vaenulikult:

"Etskae ise!"

"Kes see sihuke on?" sosistas Tusklikupreili.

Ülejäänud raputasid päid ja jätkasid Muumitrolli jollitamist.

Vaene väike Muumitroll! Ta oli võlukübara sees moon-dunud üpris imelikuks elukaks. Kõik ümarik tema juures oli muutunud peenikeseks ja kõik väike suureks. Kõike ime-likum aga oli see, et tema ise oli ainus, kes ei saanud kuidagi näha, mis oli juhtunud.

"Nüüd te alles üllatusite," sõnas Muumitroll ja astus ebakindla sammu oma pikkadel peenikestel jalgadel. "Teil pole ainugi, kus ma peidus olin!"

"See meid ei huvita," teatas Tusklik. "Aga sa näed tõesti nii inetu välja, et sellest võib kehtahes üllatuda."

"Küll te olete ime-likud," pomises Muumitroll mürelikult. "Küllap te saite liiga kaua otsida. Mis me nüüd tegema hakkame?"

"Kõigepealt võiksid sa ennast siiski esitleda," tähendas Tuskliku-preili jäigalt. "Me ju ei tea üldse, kes sa oled."

Muumitroll vaatas talle jahmunult otsa, aga siis tuli talle mõte, et küllap see on mingi uus mäng. Ta puhkes mõnuga naerma ja ütles:

"Mina olen Kalifornia Kuningas!"

"Ja mina olen Tuskliku õde," lausus Tusklikupreili. "See siin on mu vend."

"Minu nimi on Sniff," ütles Sniff.

"Häh, küll te olete igavad," sõnas Muumitroll. "Kas te midagi põnevamat ei osanud välja mõelda? Lähme parem õue, minu arvates hakkab ilm selginema."

Ta astus trepile ja kõik ülejäänud järgnesid talle jahmunult ning üsna umbusklikult.

"Kes see sihuke on?" küsis Koduvana, kes istus maja kõrval õues ja luges parajasti kokku ühe päevalille õietolmukaid.

"See on Kalifornia Kuningas," vastas Tusklikupreili kõhklemisi.

"Kas ta jääb meile elama?" päris Koduvana.

"Seda otsustab Muumitroll," lausus Sniff. "Ma mõtlen parajasti, kuhu ta kadus."

Muumitroll puhkes naerma.

PIMEDUS POLE PELJUKS

Mõned pelgavad pimedust, teised küsivad: kus siis see hirm on? Kolmandad imestavad: siin on nii pihkpime, et ei näe näppugi suhu pista! Puha valejutt, pimeduses alles hakkab inimene tõeliselt nägema. Ta on valguse poolt lihtsalt ära hellitatud, laisaks tehtud. Vahel koguni valguse poolt ära ostetud.

Linnalapsel on pimeduse leidmisega tükk tegu. Otsi või tikutulega taga, aga seda päripimedust ei näegi. Pimedus on teki all, kus veel. Ja kui sulle öeldakse "head ööd" ning tuli tehakse surnuks, paned teki all vargsi taskulambi põlema, et lugeda "Röövlitütar Ronjat". Vaat kus ikka röövlitütrel Ronjal oli õige pimedus ja seiklused pimedas, sure või ära! Ka tänavalaternad on kehvad, need teevad asja veelgi kaalutumaks: ei õiget valgust ega pimedust. Valguse- ja pimeduseriik pidid omavahel tüljalal olema. Nõnda küll räägitakse, aga tüljuur on meis enestest peidus. Kogu elu igatseme valguse poole nagu taimed ja kiidame teda taevani, aga kui pahandust teeme, poeme pimedasse nurka. Imelik küll, siis lohutab meid just pimedus. Ehk arvategi, et kõik pahateod on pimeduse poolelt pärit? Seegi on täiesti ekslik eelarvamus, ja lausa kuritegu on last pimedusega kollitada. Pimedus pole iseenesest kuri, kurjad on ehk mõned inimesed pimeduses. Las laps uudistab pimedust samavõrra kui päevavalgust, saab tüki teadjaks. Kõik teadjamehed on õppinud pimeduselt, isegi tähetargad ja šamaanid.

Mina olen olnud maast-madalast pimedusega sinasõber. Kes ei taha valguse, kuninga või presidendiga sinasõber olla, aga et pimedusega...? Mul oli õuepimedus, laudapimedus, lakapimedus, küünipime-

dus, keldripimedus, aidapimedus, sepikojapimedus, metsapimedus, koopapimedus, pimesikupimedus... Ja veel oli videvik, maalapse suur sõber. Meil oli vanas talumajas rehetuba, kus vanasti parsil vilja kuivatati ja sel kahekorruselisel toal polnud ühtegi akent. Vaid suur pimekülm reheahi, sest vilja siin enam nõnda ei kuivatatud. Seal oli Pimedus küll suure algustähega. Kõik püüatusuure ja kõrge toa seinapalgid olid nõest sitikamustaks parkunud. Palkidel helklesid lausa nõekristallid. Nõnda võib helgelda vaid must teemant. Natuke kõhe koht küll, lausa Põrgu eeskamber, aga kui onu viis sinna pakase ajal hõõguva sõepanni, et külm juurikaid (ikka meie armast leivakõrvast — kartulit, kapsast, kaali, porgandit ja peeti) ära ei näpistaks, võisid istuda muldpõrandal süte paistel ja öelda endale: ma olen indiaanlane.

"Kas sa jääd veel siia, Kallu?" imestas onu.

"Jään jah," kostis vapralt.

"Kas ma panen siis vaheukse haaki?" päris onu edasi.

"Ei, ära seda küll tee."

"Sa ju tahad siin olla?"

"Tahan küll, aga uks ei tohi haagis ka olla..."

Pimedus on tõepoolest põnev, aga vaheuks pimeduse ja valguse vahel ei tohi iial haagis ega riivis seista. Ent rehetubagi oli vaid üks suur peitus. Sest tõeline indiaanlane käib või kord pärast päikeseloojangut õues, muidu ta pole miski indiaanlane. Sest vaid pimeduses võib kuulda iseene südame tukseid ja rohukõrte kasvamist ja kõike seda, mis toimub maa all, maa peal ja õhuski. Pimedusel on siidine ja mahe

hää! tema rüpes kuuleb muusikat seegi, kel elevant kõrva peale astunud.

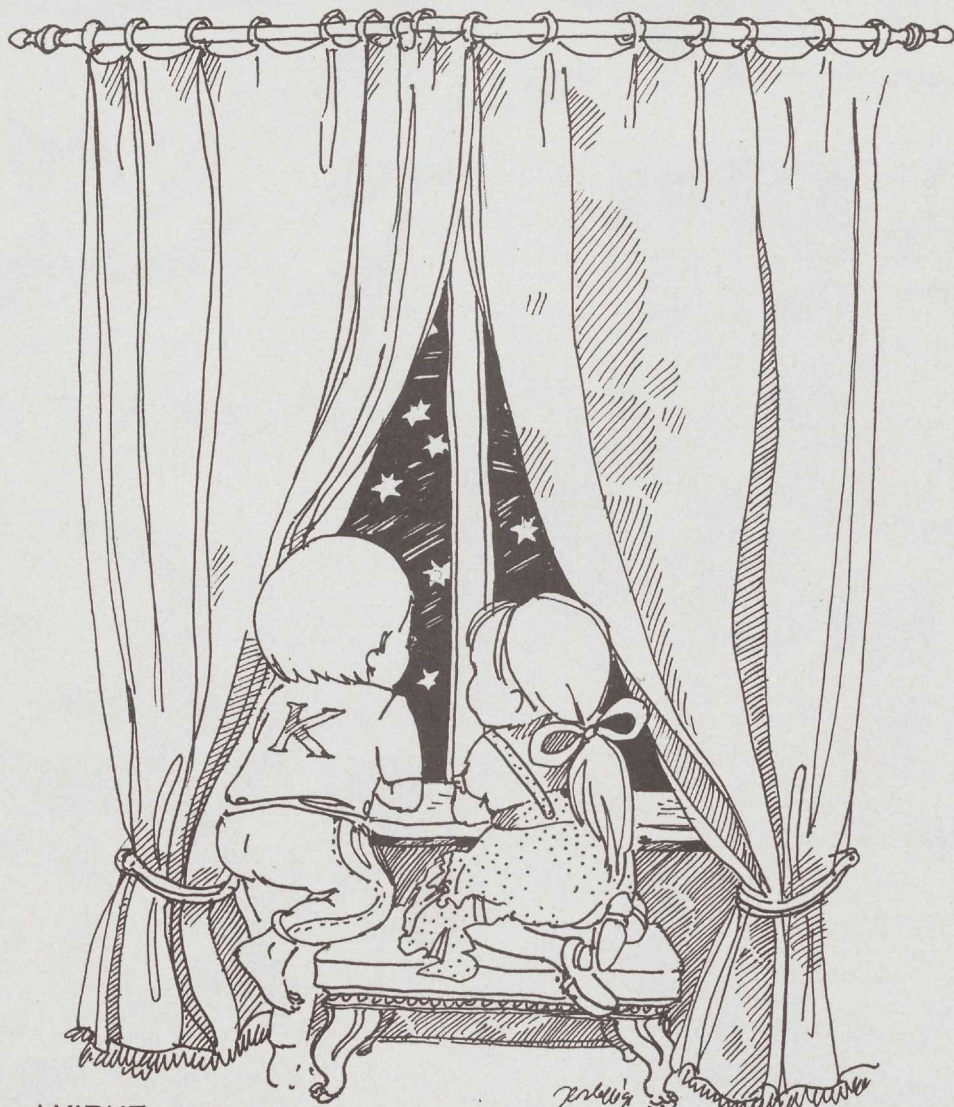
Jah, õige pimeduse tabamiseks peab minema öösel õue — vähemalt sada kilomeetrit linnast eemal, kus siravad vaid tähed. Linn on elamiseks mugavaks tehtud nagu vannitoad sooja veega, aga linnakumas on tähed särata, igavad nagu rosinad tarretise sees. Või tuhmid nagu vana hallitanud vask. Aga siin, linnast kaugel eemal, oled nagu kaevu põhjas. Oled ise nagu ilmakulgu mõõtev pendel. Ja sa leiad varsti, et tähed võivad helkida, mängelda, laulda. Neil on väike magnet küljes, nõnda et kauemaks uudistama jäädes venitavad nad kõigepealt su kaela pikaks-pikaks

nagu toonekurel. Siis järsku tõmbavad nagu naksti! enda poole, jaladki võivad maast lahti tõusta. Ära pelga ühti, ega nad UFO-d ole, kes pidid ära viima. Nad sosistavad sulle vaikel ja jäisel tilinal, et on veel midagi peale argipäevade pimestava valguse. Et on olemas Igatsus.

See ongi pimedada öö ja tähtede suur lumm.

Nad sosistavad sulle: täname tähelepanu eest! Ilma pimeduseta poleks ka tähti. Kui näed mind kukkumas, haara nõobist ja soovi midagi. Ega su soovid pole ometi otsa lõppenud, väikene inimeselaps?

KALJU SAABER

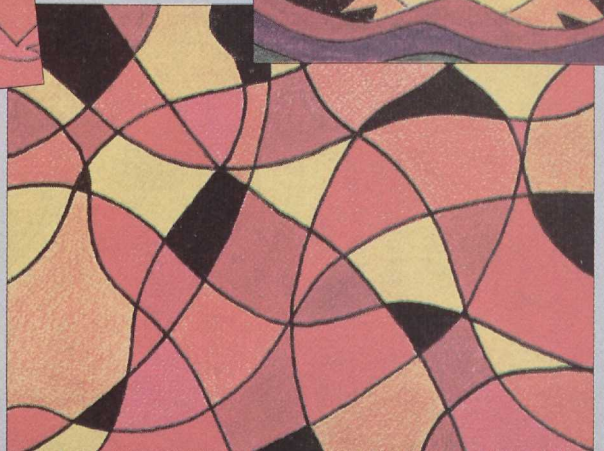
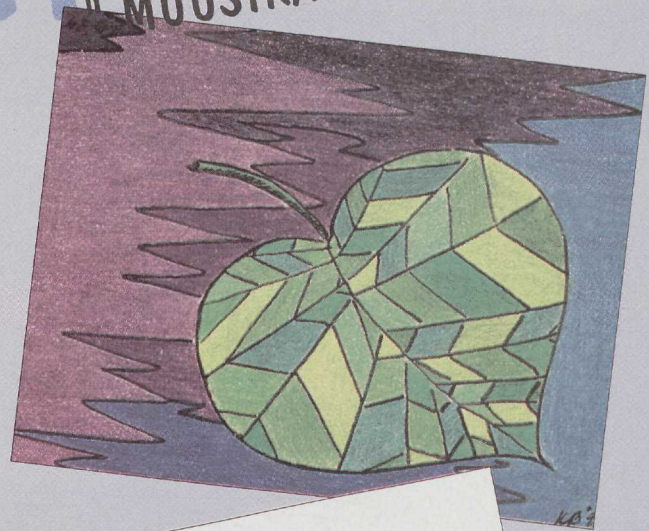
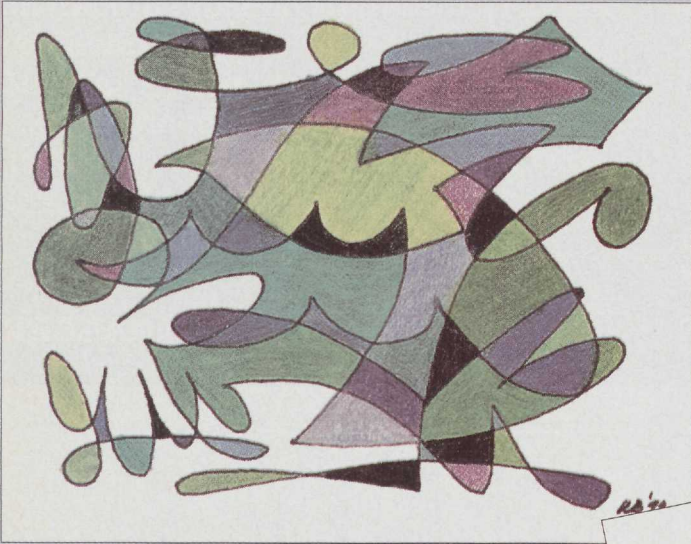

Pildi joonistanud KIRKE

GALERII

Rapla "MAGHIRA" Kunstikooli
õpilase Kadi Berlokko tööd

"MUUSIKALINE MEELEOLU"

SUUR AED

Meie aed on nii väike kui suur.
 Ema külvas me aeda lilli.
 Isa hooleks on õunapuu.
 Mina olen maasikamaias.
 Maasika värvi on suu.

ANNELI NURK,
 Kurtna Lasteaed-Algkooli III klass.

Pildi joonistanud AIRI ASTMÄE (7-a.)
 Tallinna Pelgulinna Keskkoolist

PAHA MA EI TAHA

Paha ma ei kuula, kas tahad või ei taha.
 Igaks juhuks,
 igaks juhuks
 ära uhuks paha.
 Paha ma ei taha,
 paha pane maha.
 Sest et elada pahaga
 on sama, mis elada väikse rahaga.

MAIU EDOVALD,
 Ruila Põhikooli IV klass.

KODUS ON

Kodus on ema, laps, isa
 ja küllaltki palju kisa.

Kui laps niigi palju kisab,
 ja kisa veel juurde lisab,
 siis varsti kurjaks saab isa.

Kodus on isa, ema, palju kisa ja laps.
 Nii mõnigi laps on väga kraps.

Lapsi on vähe,
 kes õpivad kõik asjad pähe.
 lapsi on palju,
 kes teevad häid nalju.

kodus on laps, palju kisa, isa ja ema.
 Ema — väga tubli on tema,
 kõik nõud peseb ema,
 kõik pesu peseb tema.

Kodus on ema, laps, palju kisa ja isa.
 Isa teeb ära kõik rasked tööd.
 Vahepeal õmbleb isegi vööd.
 Isa on üldse tore.
 Ta pole mitte üldsegi kole.

9-aastane UKU UUSBERG
 Rapla I Keskkoolist.

Pildi joonistanud PIIA PEETERSOO (7-a.)
 Tallinna Pelgulinna Keskkoolist

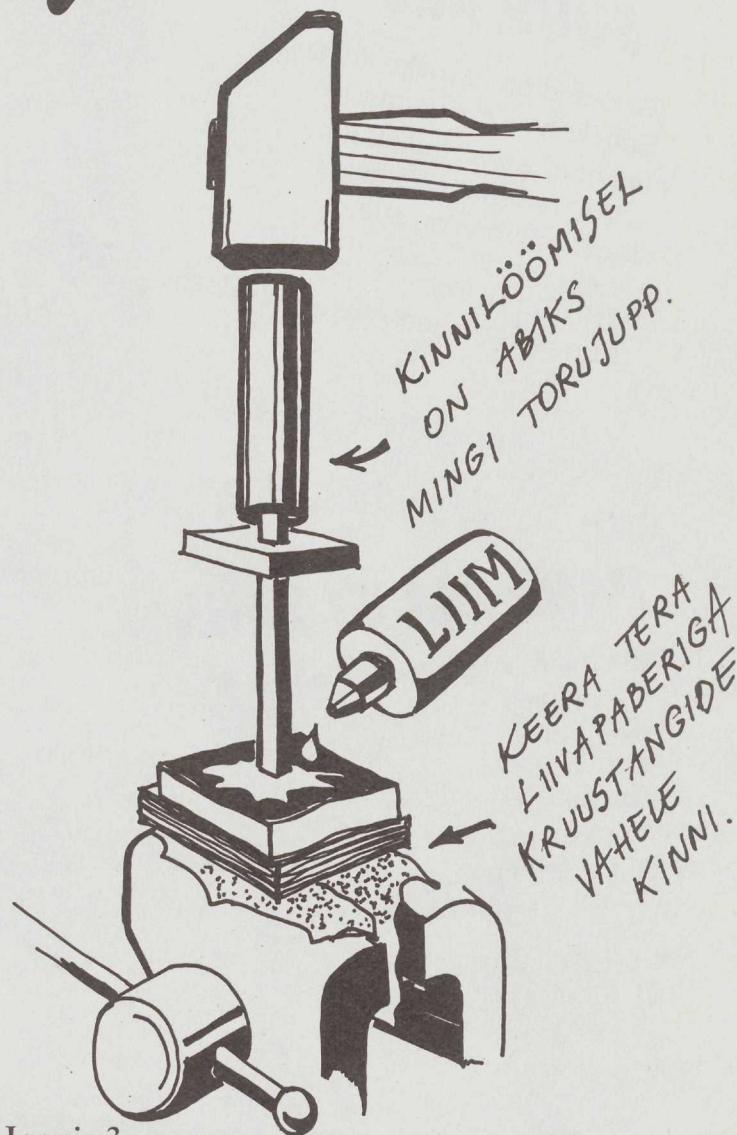
LOOD TEGIJATELE IV

Põhiline on valida õige materjal ja töö juures mitte kiirustada. Selge, et ühe päevaga sellist asja valmis ei tee. Kui täna ei ole üht või teist materjali või aeg ei klapi, siis pane töö riulisse või sahtlisse ja tee teine kord edasi.

Siin olgu meile ikka eeskujuks LOODUS — kust mujalt meil õppida ongi? Vaata metsas rahnide või sipelgate püsivust oma tööde tegemisel! Mul on meeles sipelgate väikeste jalgadega sissetallatud kämblalaiune teerada vanaisa heinamaal. Sipelgatel oli parajasti käsil kolimine — töö, mis — nagu isa rääkida teadis — oli neil kestnud umbes viisteist aastat. Ei tea, kas jõudsidki selle meetrikõrguse pesa teise pöosa alla tassida, sest kolhooside maaparandus tuli peale. Ja minu lapsepõlv lõppes enne ära... Aga kolima olid sipelgad end asutanud inimese nõmedusest tingituna — keegi oli pesas üritanud lõket süüdata. Seega on minu arvates seos LOODUSE ja INIMESE tegemiste vahel ilmselge. Püsivus ja arukas järjepidevus teeb ja ehitab, tulekahi ja plahvatus lõhub ning hävitab...

KETTAKESTEST KÄEPIDE...

Aga proovime veel ühte noopea tegemise võimalust. Piisavalt pikk sabaroots lubab teha väga ilusa kettakesest ehk plaadikesest käepideme. Siin saab peale puidu ka teisi materjale kasutada. Siiski pead otsustama, millised omavahel sobivad. Puit ja plastmass ei

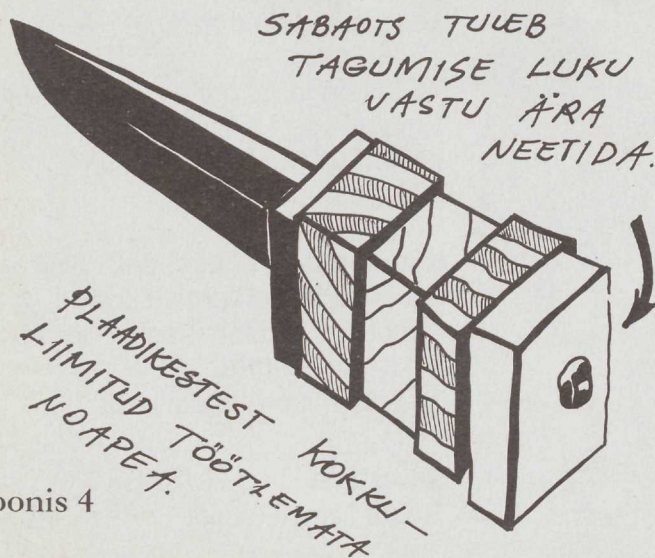

Joonis 3

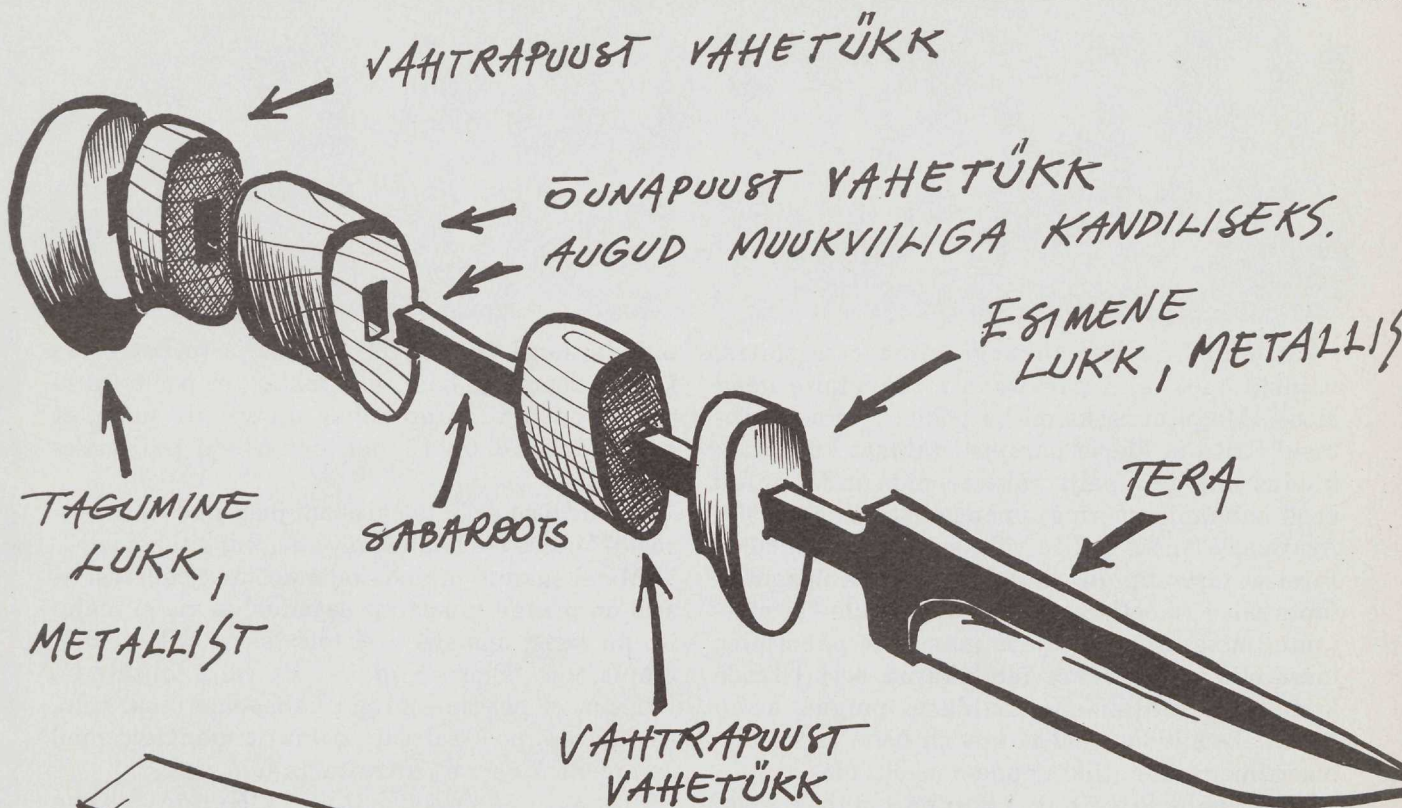
sobi mitte alati kõrvuti panna. Kui on käepärast pakse nahatükke, kõlbavad need puiduga ülihästi kokku. Parim on selleks nahk, millest kingataldu tehakse. Nahk peaks olema koolivihiku paksune. Kõlbab ka vana püksirihm. Võib teha ka õhemaid plaadikesi ja panna vaheldumisi. Kui nahk on hea, siis saabki ainult nahast noopea teha, ja kui veel vasest lukud õnnestub leida, peaks käepide tulema päris ilus.

Kui plaadid olemas ja augud muukviiliga kandiliseks viilitud, siis tuleb toorik kokku lüüa. Kolmandal joonisel kujutatud muukviile müüdi veel mõni aeg tagasi tööriistapoodides — maksid paar-kolm krooni tükk. Osta lapik või kolmekandiline.

Nüüd on plaadipakk kokku löödud ja ka

Joonis 4

Joonis 6

tagumine lukk peale pandud. Kui kõik on väga täpselt tehtud, siis saab sabaotsa ära neetida sealsamas, kruustangide vahel. Selleks peaks ta jääma pehmeks s.o. karastamata (tuleta noajutu esimesest osast meelde). Müüdugi on see natuke keeruline, kuid kui ei ürita proovida, siis pole lootustki.

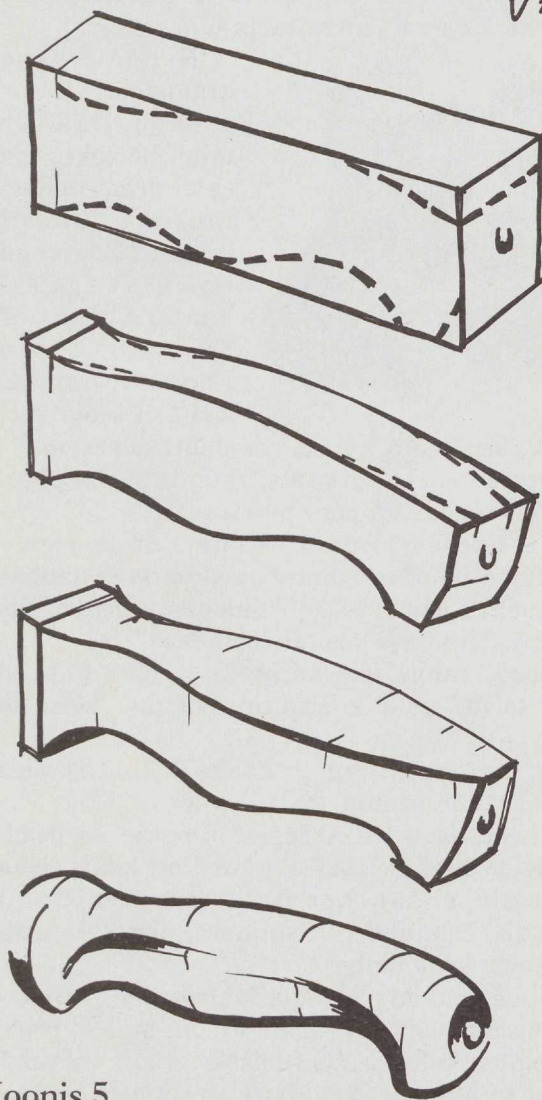
NOAPEA VOOLIMINE.

Nüüd vaatame, mismoodi on kõige hõlpsam neljakandilisest, sakilisest toorikust ilus sile noape välja viilida. Vaata viiendat joonist. Kõigepealt püüa küljed nii siledaks viilida, et saab noape kuju peale joonistada (see hurdakoera moodi). Siis viili enne välja külgvaade ja pärast ülaltvaade. Ja alles nüüd hakka ümaraks tegema (õunaseemne kuju). Viilimisel kasuta algul suuremate hammastega viile — raspleid, ja raspliga ära päris jooneni välja võta. Seda tee peenema viiliga — sametviiliga. On vaja nii lapik- kui ümarviili. Ja loomulikult lõpeta töö liivapaberiga ja poleerimisega. Kuuendal pildil on osade kaupa üks minu tehtud nuga. Tera käiasin vanast loomaarsti skelpelist. Pilt oleks tulnud liiga segane, seepärast puuduvad seal puitketastevahelised nahkkettad. Päris hea nuga sai.

Järgmine kord on juba aeg nuga teritada, temale kaitseks tupp meisterdada ning noaga tehtavatest töödest juttu kõnelda.

Jõudu tegijatele!

REIN VESKUS

Joonis 5

NALJATILGAD

Leelo Tungal

PRINTS EDMUNDI KÜLASKÄIK

Kui onu Edmund taksoga maja ette sõitis, vajusid õues tekil päevitavate tüdrukute näod mossi. Mossitamiseks oli ka põhjust: nimelt arutasid Kritu ja Maria parajasti tähtsat küsimust: kuidas hiiglama palju raha teenida ja Männiku pood banaanidest ning limonaadist tühjaks osta. Arutlusele andis erilise võlu see, et ka suur õde Piret ei pirtsutanud, vaid pakkus oma ilusaid ja fantastilisi rikastumisplaane välja. Lille- ja marjamüümise ning uppujate massilise päästmise ideed olid parajasti kõrvale lükatud, sest Tilkade kodu asus suhteliselt üksildases paigas, kuhu harva eksis lilleostjaid ja kus oli üsna raske ülemeetrimehi saunatiiki uppuma meelitada.

“Tst!” pani Piret onu Edmundit nähes näpu huulte. “Temale ei tohi midagi rääkida — irvitab ja lobiseb kõik välja.”

Kritu ja Maria teadsid ise ka, et kui onu Edmund on majas, siis on parem suud mitte lahti teha. Õieti polnud selleks erilist võimalustki, kui just ei tahtnud segada onu juttu, mille peale võisid olla kindel, et kuulsid pahast sisinat: “Laps räägis siis, kui kana pissib.”

“Tere, sõbrad!” hõikas onu Edmund rõõmsalt. “Tasa, elajad!” käratas ta Tõnule ja Toomale, kes teda haukumisega tervitasid. “Rullige, tüdrukud, vaibad lahti ja võtke prints vastu!”

“Mis prints? Kas sa oled mõnda konna suudelnud?” nähvas Piret.

Edmund naeris: “Teie ees seisab rannaprints Edmund! Kas te raadiot ei kuula: eile kell 12 valiti teie alandlik teener rannas iludusprintsiks! Ja peatselt on oodata t e l e v i s i o o n i ! Kus siis emme-issi on?”

Emma juba seisiski köögiaknal: “Tere-tere, Edmund! Kas ma kuulsin õigesti, et nüüd oled sa juba üheksanda ameti käsile võtnud?”

Isa tuli garaažist, kus ta autot putitas, ja ulatas onu Edmundile käsivarre — peopesa oli tal printsile ulatamiseks liiga must ja õline.

Nali naljaks, aga see, et onu Edmund oli eelmisel päeval mingi rannamistri tiitli saanud, näis olevat tõsi: muidu oleks seda ehk veel võinud onu väljamõeldiseks

pidada, kuid kui telefon helises ja torust kõlas kuulsa reporteri hääl, mis teatas, et poole tunni pärast on filmigrupp kohal, oli kõigile selge, et onu Edmund on tõepoolest üleöö printsiks saanud.

“Ja miks sa selle televisiooni just m e i l e kutusid?” külas isa häälest nii huvi kui etteheidet.

“Ma ei saanud ju anda oma kööktua aadressi — seal on praegu niisugune segadus, et ma ei mahu ise ka sisse, mis siis veel televisioonist kõnelda,” teatas onu. “Elekter, muide, ka välja lülitatud... Ütlesin, et peame sõbraga kahepeale maal talu. Ära karda, pole sul vaja põldurit mängida: meil on nimelt k o e r a - kasvatustalu.”

“Nende kahe krantsiga?”

“Olgu, jäta see minu hooleks, ega sa ei peagi midagi rääkima, lihtsalt jalutad koertega edasi-tagasi, kaabu kuklas...” õpetas onu Edmund. “Muide, kas teil sooja vett

on — peaksin igaks juhuks pea puhtaks pesema!”

“Boiler on sooja vett täis,” kehtitas ema õlgu. “Tahtsin just hakata pesu pesema.”

“Pärast pesed!” patsutas onu Edmund ema õlale. Ta võttis põuest sinise plekkpurgi ja tõmbas sellele naksti augu sisse. “Väike julguselonks, siis kerge kümbelus — ja siis tuleb kuulsus!”

“Lapsed, pange teie ka igaks juhuks puhtad kleidid selga,” muutus ema murelikuks. “Mine sa tea...”

“Jah, kasige ninad puhtaks,” õpetas onu Edmund saunalävelt.

“Elu keeb nagu laevaköögis,” raputas isa pead, kui telefon toas helises. Seekord oli helistajaks magus naisehää, kes palus tungivalt onu Edmundit. Edmund tuli saunast, üks käterätik pea ja teine keha ümber.

“Kullake, mul on pea puha šampoonine,” kurjus-tas ta õrnalt telefonitoruga. “TV on, muide, poole tunni pärast kohal... Mis sa passid, tõnts tüdruk,” pörutas ta Mariale, kes ilmselt tahtis ta kudru-

põrutas ta Mariale, kes ilmselt tahtis ta kudrutamist segada. "Mine õue ja too see džinnipurk siia!"

"Ise tead," kehtas Maria õlgu ja vantsis õue. Plekkpurki murult kätte saada polnudki nii kerge, seda ümbritsesid kurjalt sumisevad herilased. "Kõtt!" peletas Maria tiivulised laiaili. "Prints tahab oma purki tagasi saada."

"Prints" heitis purki pihku võttes Mariale pilgu, mis oli kõike muud kui tänulik: "Kas sa alati käid aegluubis?"

Marial oleks olnud onule nii mõndagi öelda, kuid Edmund pööras talle selja, hüüdis telefonitorusse: "Loomulikult, mu kullake, pane tähele: ma lehvi-tasin sulle teleekraanilt!" ja tõstis joogipurgi suule.

Korraga kõlas kohutav röö-gatus, onu viskas maha nii

purgi kui telefoni-torun ning hüppas õhku.

"Kas sa alati nii kiiresti käid?" hüüdis Maria aknast välja hüppavale onule järele.

"Tooge hapukoort! Tooge mulda! Ma tunnen, kuidas mu ülemine huul läheb paiste!"

kostis õuest.

"Sellega on aega," arvas Maria. "Mine pese enne pea puhtaks, ehk läheb siis tunne paremaks. See Pireti uus värvišampoon on õudsalt kihtvi punase tooniga. Selle värvi nimi on papaia..."

"Mis?" kargas oma toast välja Piret, kes oli end "igaks juhuks" päris uhkesti üles löönud. "Kas keegi kiskus minu šampooni?"

talle seda ütelda, kui ta ennist pool tundi telefonijuttu ajas, aga ta ei teinud kuulmagi."

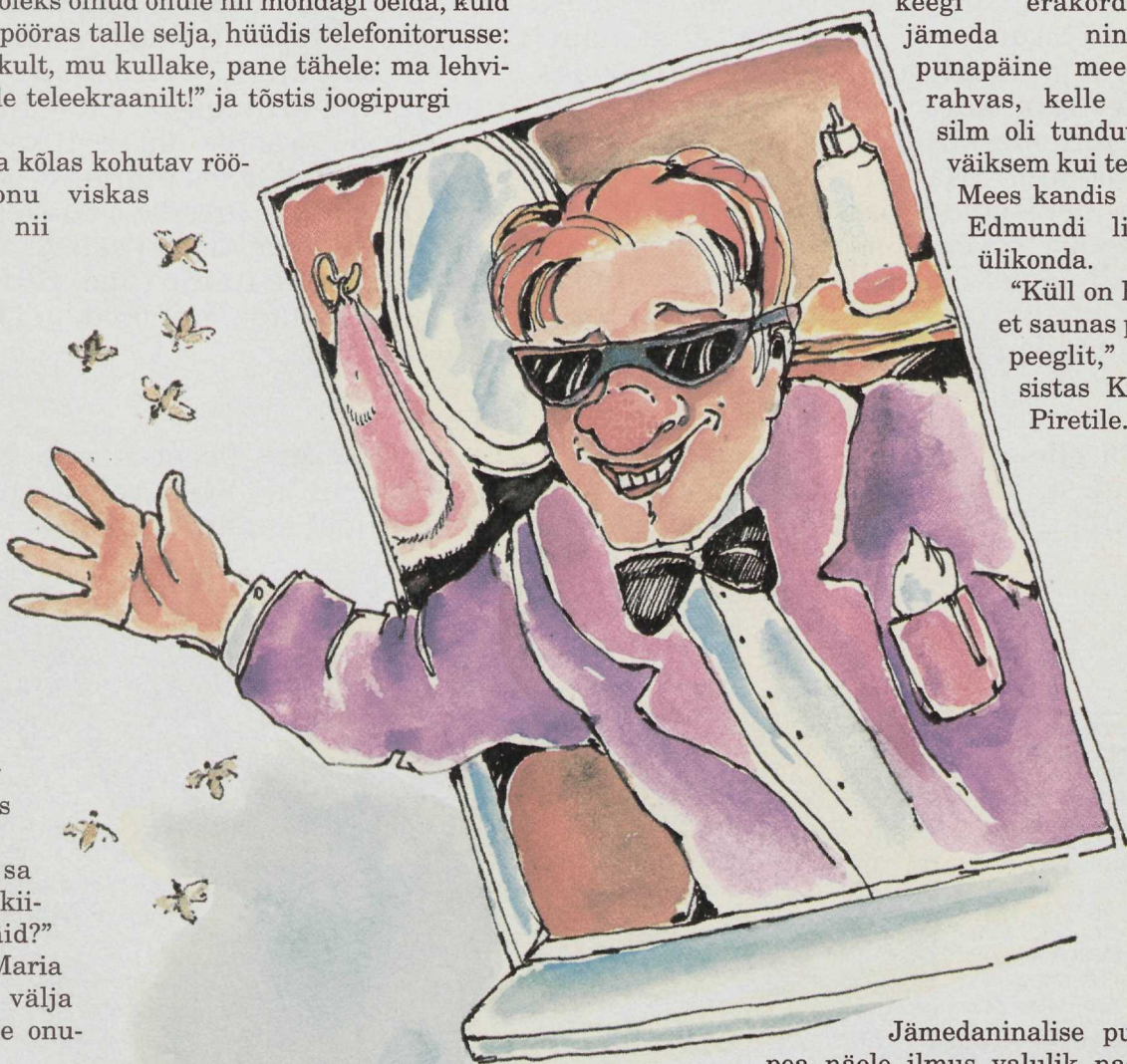
"Jeerum, minu kallis värvišampoon... Kuule, kas onu hoidis seda kaua juuste peal? Missugune ta siis välja näeb?!"

"Tulevad, tulevad!" kihutas Kritu tupp. "Auto on juba kohal!"

Tüdrukud läksid õue, et telemeeste ümber hüplevaid koeri tupp tuua. Samas avanes ka saunauks, ja lävel seisis

keegi erakordselt jämeda ninaga punapäine mees-rahvas, kelle üks silm oli tunduvalt väiksem kui teine. Mees kandis onu Edmundi lillat ülikonda.

"Küll on hea, et saunas pole peeglit," so-sistas Kritu Piretile.

Jämedaninalise puna-pea näole ilmus valulik naeratus: "Tere tulemust meie tagasihoidlikku talusse!"

Telereporter sulges hetkeks silmad ja tõmbus kühmu, kuid võttis siis pakutud terekäe vastu.

ÕUDNE KÜLL, AGA ÕUDSELT PÕNEV!

Kindlasti pole sinustki mööda läinud põnevusfilmid ja -raamatud. Mõned neist ajavad hirmu peale ka siis, kui filmi vaatamisest ja raamatu lugemisest on möödas juba tükk aega, mõnede hirmude üle naerad kohe, kui päevavalguse kätte lähed. Imelik küll, aga vahel vajavad ka kõige rahumeelsemad inimesed "õudukaid"! Võib-olla selleks, et pärast väikest närvikõdi saaks end jälle rõõmsana tunda? Üks itaalia laps kinkis mulle ühe oma lemmikraamatu — "Esimene hammustus ei unune iial". See on üsna naljakas pildiraamat, milles kõneldakse vampiiribeebi piimahammastest — üks sadadest lugudest, mis põhinevad liirimaal elanud kirjaniku Bram Stokeri põnevusromaanil

"Dracula". Stoker kirjutas selle õudusjutu peaaegu sajandi eest — 1897. aastal, kuid "Dracula" nimikangelane — hirmuäratav verejanuline krahv — on paljude õudusjutude ja -filmide kangelaseks tänini.

Nüüd on "Dracula" ka eesti keelde tõlgitud — ainult et igaks juhuks ei soovita sul teda unejutuna lugeda: vanaaegsed lood küll, ja väljamõeldised pealegi, aga ikkagi võib öösel kõhe tunne tulla. Hirmu olevat aga kerge ületada, kui tead, millist ta on tekkinud.

Leelo,

kes väikesest peast kartis pimedust, mundrimehi ja "Eesti rahva ennemuistsete juttude" illustratsioone.

1. BEEBI TRACULA
2. KRAHV DRACULA
3. PROUA DRACULA
4. ROSA
5. IGOR
6. VANAEMA
7. KASS SINIVERI
8. NAHKHIIR PIPPY
9. MAHARAIUTUD KÄSI
10. ORI
11. EDMONDO, INIMHUNT
12. KÜLALISTETUBA
13. TRANSILVAANIA KÜLA
14. KUMMITUS

B. STOKER

DRACULA

KATKEND
ROMAANIST

Läksin, kuni mul veel julgust jätkus, otseteed lossi lõunaküljel asuva akna juurde ning ronisin kohe sealts välja, kitsale kivisimsile, mis ulatub üle kogu lossi lõunapoolse välisseina. Müürikivid on suured ja krobeldised ning mört nende vahelt ajapikku välja pudenenud. Võtsin saapad jalast ning hakkasin seda hirmohtlikku teed mööda allapoole laskuma. Korraks heitsin pilgu kohutavasse sügavikku veendumaks, et kukkumiskartus ei saa minust võitu, kuid siitpeale hoidusin kuristikku kiikamast. Teadsin väga hästi, kus asub krahvi toa aken ja kui palju sinna on, ning hakkasin ronima, nii hästi kui suutsin. Mu pea ei hakanud pööritama — arvatavasti olin liiga erutatud, — ning ma poleks uskunudki, et nii ruttu pärale jõuan, kuid juba ma seisingi aknalaua ja kangutasin akent lahti. Ärevalt laskusin istuli, libistasin end jalad ees aknast sisse ning vaatasin ringi: ega krahv äkki toas ole? Oma üllatuseks ja rõõmuks nägin, et seal polnud kedagi! Tuba oli sisustatud juhuslike esemetega, mida ilmselt kunagi polnud kasutatud; mööbel oli samalad kui lõunapoolsetes tubades ja samuti paksu tolmuga kaetud. Hakkasin võtit otsima, kuid seda polnud ei lukuaugus ega ka kuskil mujal. Ühest nurgast leidsin aga terve hunniku kulda — Rooma, Inglise, Austria, Ungari, Kreeka ja Türgi münte, neidki kattis tolmukiht ning näis, et nad olid kaua maapõues peidus olnud. Märkas, et kõik nad olid vähemalt kolmsada aastat vanad. Seal oli ka kuldketse ja muid ehteid, mõned neist olid vääriskividega kaunistatud; kõik olid vanad ja tuhmunud.

Ühes toanurgas oli massiivne uks. Katsusin seda avada, sest ma polnud leidnud, mida otsisin — toa ukse või, mis veelgi tähtsam, välisukse võtit. Pidin otsinguid jätkama, muidu oluksid kõik mu jõupingutused asjatud. Uks polnudki lukus. Kivist võlvkäigu kaudu jõudsin järsult laskuva keerdrepini. Komberdasin trepist alla, vaadates teraselt jalge ette, sest trepp oli pime, valgust immitse ainult paksu kivimüüri sisse jäetud kitsastest vaateavadest. All oli pime tunnelitaoline koridor, kust tuli vastikut, iiveldama ajavat haisu — äsja üles songitud vana pinnase läppunud lehka. Mida kaugemale ma mööda koridori läksin, seda lähemale jõudsin leha allikale ning seda lämmatavamaks too muutus. Viimaks lükkasin lahti raske ukse, mis oligi paokile jäetud, ning leidsin end vanast varemeis kabelist, mida nähtavasti oli kasutatud matmispaigana. Katus oli lagunenu, kolmest kohast laskusid astmed koobastesse, kus hiljaaegu oli

kaevetööd tehtud, sealts oli võetud mulda nende surnute puukastide täitmiseks, mis slovakiid olid toonud. Kabelis polnud ühtki hingelist ja ma vaatasin ringi, kas seal pole veel mõnda ust. Ei olnud. Seejärel uurisin toll-tollilt läbi kogu põranda, et midagi olulist ei jääks kahe silma vahele. Pugesin koguni koobastesse, kus oli nii hämar, et mul hakkas hirm. Kahest koopast ei leidnud ma midagi peale pehkinud kirstujäänuste ja tolmulademete, kolmandas see-eest tegin üllatava avastuse.

Seal lamas ühes suures kastis (neid oli kokku viiskümmend) värskel mullahunnikul krahv Dracula! Ma ei saanud aru, kas ta oli surnud või magas, sest tema silmad olid lahti ja pilk tardunud, ehkki mitte klaasistunud nagu laibal; ka kaamel näol oli siiski elusa inimese jume ning huuled olid erepunased nagu ikka. Kuid ta lamas liikumatult ega hinganud, ka pulssi ega südamelööke polnud tunda. Kummardasin tema kohale ja püüdsin leida mõnda elumärki, kuid ei leidnud. Ta polnud kuigi kaua siin lamanud, sest mullalõhn kaob paari tunniga. Kasti kõrval oli kaas, millesse oli puuritud hulk auke. Arvasin, et võtmed on kindlasti krahvi taskus, kuid neid otsima hakates langes mu pilk krahvi elututele silmadele, ning kuigi ta mind ei näinud ega olnud mu siinviibimisest teadlik, nägin tema pilgus nii tagedat vihkamist, et põgenesin kabelist, väljusin akna kaudu krahvi toast ja ronisin mööda lossimüüri üles. Oma tuppä jõudes viskusin hingeldades voodisse ja püüdsin mõtteid koondada...

Pildil: "Dracula" tõlkijal Hans Luigel aitas hirmust üle saada truu koer Karu

AUTOKAARDID

Algus ajakirja "HEA LAPS" aprillinumbris.

Sealt leiad ka mänguõpetuse.

NB! Kõikidel autokaartidel on antud kiirendus 0 - 100 km/h

HYUNDAI SONATA

mootor: R 4
 mootori
 töömaht: 1997 cm³
 võimsus: 139 hj (102 kW)
 suurim pöörde- 179 Nm
 moment: 4000 P/min
 kiirendus: 10,2 s
 suurim kiirus: 200 km/h

FIAT PUNTO

mootor: R 4
 mootori
 töömaht: 1698 cm³
 võimsus: 70 hj (51 kW)
 suurim pöörde- 134 Nm
 moment: 2500 P/min
 kiirendus: 15,3 s
 suurim kiirus: 162 km/h

OPEL CALIBRA V6

mootor: V 6
 mootori
 töömaht: 2498 cm³
 võimsus: 170 hj (125 kW)
 suurim pöörde- 227 Nm
 moment: 4200 P/min
 kiirendus: 7,8 s
 suurim kiirus: 237 km/h

AUDI 100 2.8 E

mootor: R 6
 mootori
 töömaht: 2771 cm³
 võimsus: 174 hj (128 kW)
 suurim pöörde- 245 Nm
 moment: 3000 P/min
 kiirendus: 8,0 s
 suurim kiirus: 218 km/h

AUTOKAARDID

LÕIKA AUTOKAARDID VÄLJA. KLEEBI PAKSEMALLE PABERILE VÕI PAPILE. JA HEAD MÄNGULUSTI !

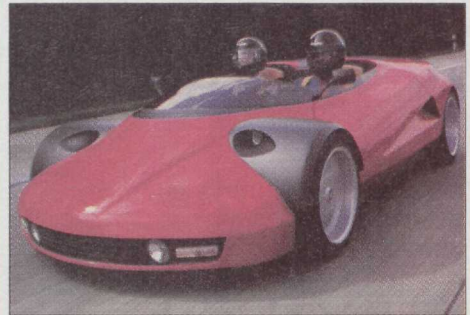
JÄRGMISES AJAKIRJAS SPORTAUTOD !

LEXUS GS 300

mootor: R 6
 mootori
 töömaht: 2997 cm³
 võimsus: 212 hj (156 kW)
 suurim pöörde- 275 Nm
 moment: 4800 P/min
 kiirendus: 8,8 s
 suurim kiirus: 230 km/h

FERRARI "CONCISO"

mootor: V 8
 mootori
 töömaht: 3185 cm³
 võimsus: 270 hj (199 kW)
 suurim pöörde- 304 Nm
 moment: 5500 P/min
 kiirendus: 5,9 s
 suurim kiirus: 278 km/h

LANCIA DELTA 2.0 16v

mootor: R 4
 mootori
 töömaht: 1995 cm³
 võimsus: 139 hj (102 kW)
 suurim pöörde- 180 Nm
 moment: 4500 P/min
 kiirendus: 10,2 s
 suurim kiirus: 206 km/h

CRYSLER NEON

mootor: R 4
 mootori
 töömaht: 1996 cm³
 võimsus: 132 hj (97 kW)
 suurim pöörde- 175 Nm
 moment: 5000 P/min
 kiirendus: 9,1 s
 suurim kiirus: 200 km/h

Ajakirja üle-eelmises numbris õpetasin Sind kaelataskut valmistama. Usun, et tulid sellega kenasti toime. Taskus sobib kanda kindlasti midagi erandlikku.

Selleks võiks olla üks oma kätega valmistatud õnneolevus.

Miks mitte üks lustiline kolliplika?

Tal on piisavalt suured kõrvad, et kõik Sinu salapihtimused ära kuulata ja kopsakas süda Su murede-rõõmude jaoks.

Üsna lohutav on teda kontrollitöö ajal mudida või... sabasse sõlmi siduda, et tähtis asi meeles seisaks.

Materjalikulu on tühine. Kolliplika kehaks sobib nii siid, samet kui kirju sits. Piisab 10x15 cm suurusest riidetükist.

1. Murra see pooleks, nii et paremad pooled oleks vastakuti.

2. Joonista kriidi või kuivanud seebitüki servaga üks U-tähe sarnane kujund riidele.

3. Tiki see õmblusmasinal või käsitsi läbi. U-tähe suuosa jäta lahti.

4. Lõika mittevajalik riie õmblusest umbes 0,5 cm kauguselt ära.

5. Tee U-tähe kaare kohale väikesed sisselõiked. Ettevaatust, ära õmblust vigasta!

6. Pööra oma õmblustöö ettevaatlikult ringi. Sisselõiked lasevad seda teha sujuvamalt.

7. Topi U-täht vatti täis. Kui tahad, et kolliplika oleks parajalt trulla, pane veidi rohkem. Kinnita kotisuu salapistes.

Edasiseks oleks vaja paksemat riidet, mis väga ei hargne. Sobib ka vana õhuke viltbarett.

8. Lõika kõrvad keha külge ja paiguta kohale ka süda.

9. Kuna kolliplikad on üsna edevad, võiks südame kohale sobitada väikese lehvi või ilusa nõöbi.

10. Veel vajad kahte pisikest pärlnööpi silmadeks, et kolliplika saaks maailma vaadata. Pärlite alla õmble silmalapid, need muudavad silmad ilmekamaks.

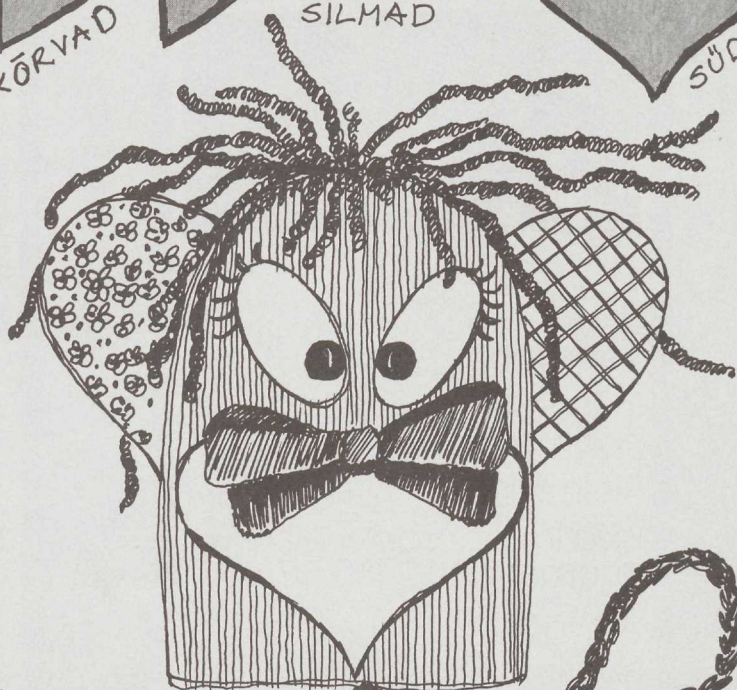
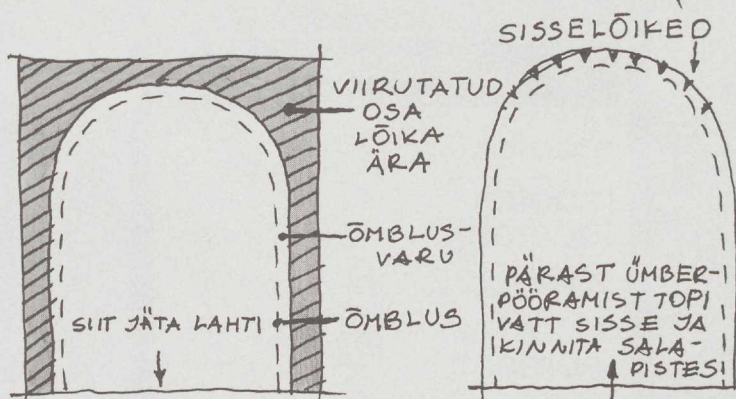
11. Midagi vajad ka soengu tarvis. Hästi sobib selleks harutatud, veel krussis lõng või midagi muud narmalist. Soengupahmakas kinnita kõrvade vahele pealaele.

12. Jäänud on veel kollile tähtsaim — SABA! Selleks sobib jäme lõng või tükike nõöri.

KOLL ON VALMIS! TA ON SINU

Tiiu Laur

IGAL LAPSEL OMA KOLL

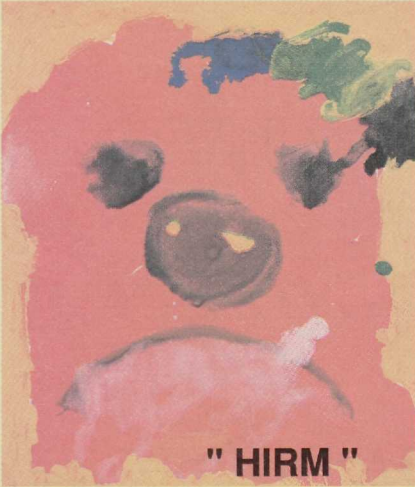

MIDA MA KARDAN ?

Karta võib paljusid asju — nagu kontrolltööd, haigusi, õpetajaid, loomi, putukaid, surma, bandiite jne.

Kui ma väike olin, kartsin väga kanu ja putukaid. Kui olin kolme aastane, nõelas mind mesilane.

Oli kaunis suvepäev. Õde Lea ja täditütar mängisid omavahel ega võtnud mind mängu — ma pidavat olema liiga väike. Olin väga nõrduinud ja läksin võililli korjama. Kuigi nägin, et mõne võilille peal jalutasid mesilased, ei kartnud ma neid, vaid mõtlesin, et oleks tore korjata ka mesilastega lilli. Üks nõme paks mesilane sai kurjaks ja nõelas mind. Isa-ema polnud kodus ja Lea on tavaliselt väga tige. Pidin ise selle valu

"HIRM"

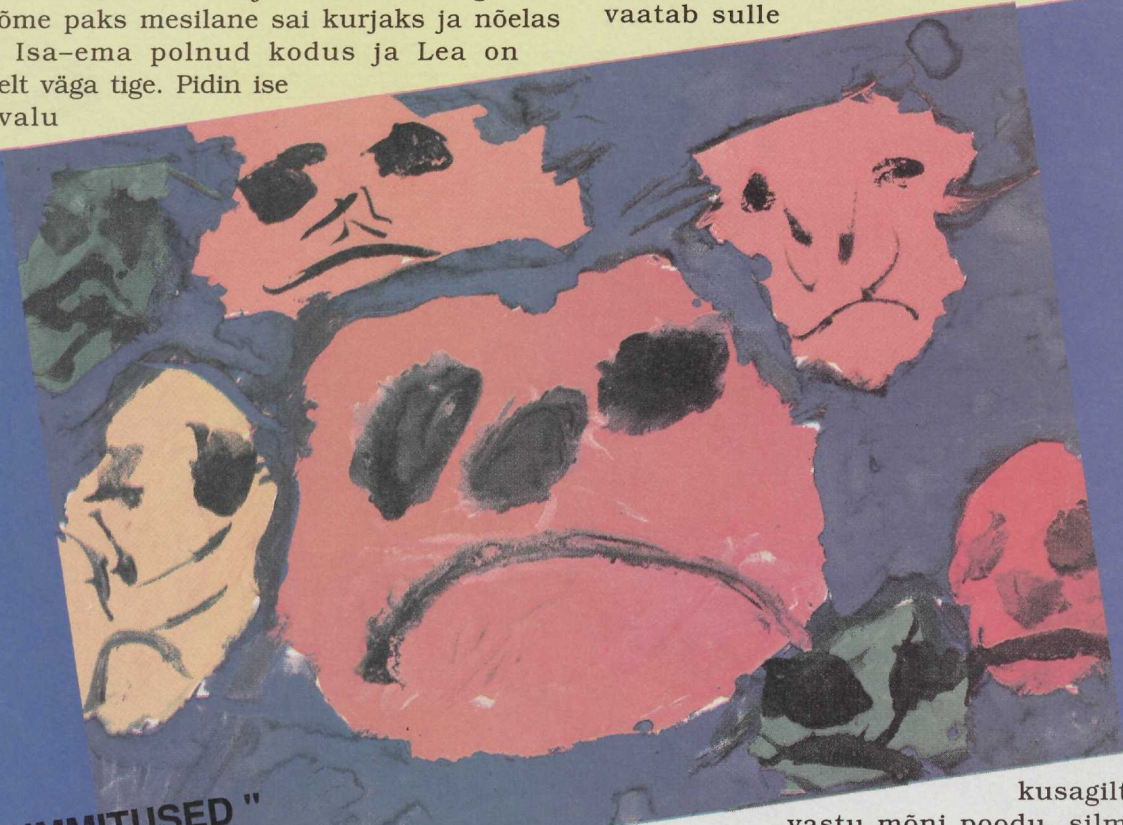
kardan alati elektrilüliti juurest voodini minna. Tegelikult ma ei karda pimedust, kuid kujutan endale ette õudusfilmide tegelasi — kõige enam pelgan selliste filmide tegelasi nagu "Guul", "Judisev ihu", "Navigaator Prix" ja "Kümme neegrit".

Minu kartuste hulka kuulub ka kõdi. Ma ei mõista, kuidas mõni inimene kõdi ei karda. Minul on kõdi juba siis, kui keegi mulle vastu jalga puutudes mööda läheb.

Eelmisel aastal kartsin, et meil tuleb vene keele eksam — ja nii juhtuski.

Kui viibin õhtuti üksinda pimedas, siis kardan kurjategijaid, bandiite, terroriste ja vägistajaid. Kui olin väike, kartsin ka kanu ja kukkesid. Kukesid on mul mitu korda näo lõhki kiskunud ja kanad lihtsalt nokaga virutanud. Kuke eest jooksen alati suure ringiga mööda, aga kanu ma enam ei karda — kui nad just ei haudu. Sest haudujad kanad on väga närvilised.

Minu arust on kõige õudsemad majad sellised, kus on palju keerdtreppe, salauksi, pööninguid, pikki ja kõledaid koridore. Sellises majas ringi käies on mitu võimalust: kas saad hirmust mingi haiguse, tapetakse sind ära või vaatab sulle

"KUMMITUSED"

ära kannatama ja keegi isegi ei lohutanud mind. Õhtul jutustas ema, et kui tema oli nelja aastane, nõelas teda terve mesilaspere nii, et ta pea oli kaks korda suurem kui tavaliselt.

Õhtuti kardan ma pimedust. Magama minnes

kusagilt nurgast vastu mõni poodu, silmad kinni vajutamata ja nuga rinnas.

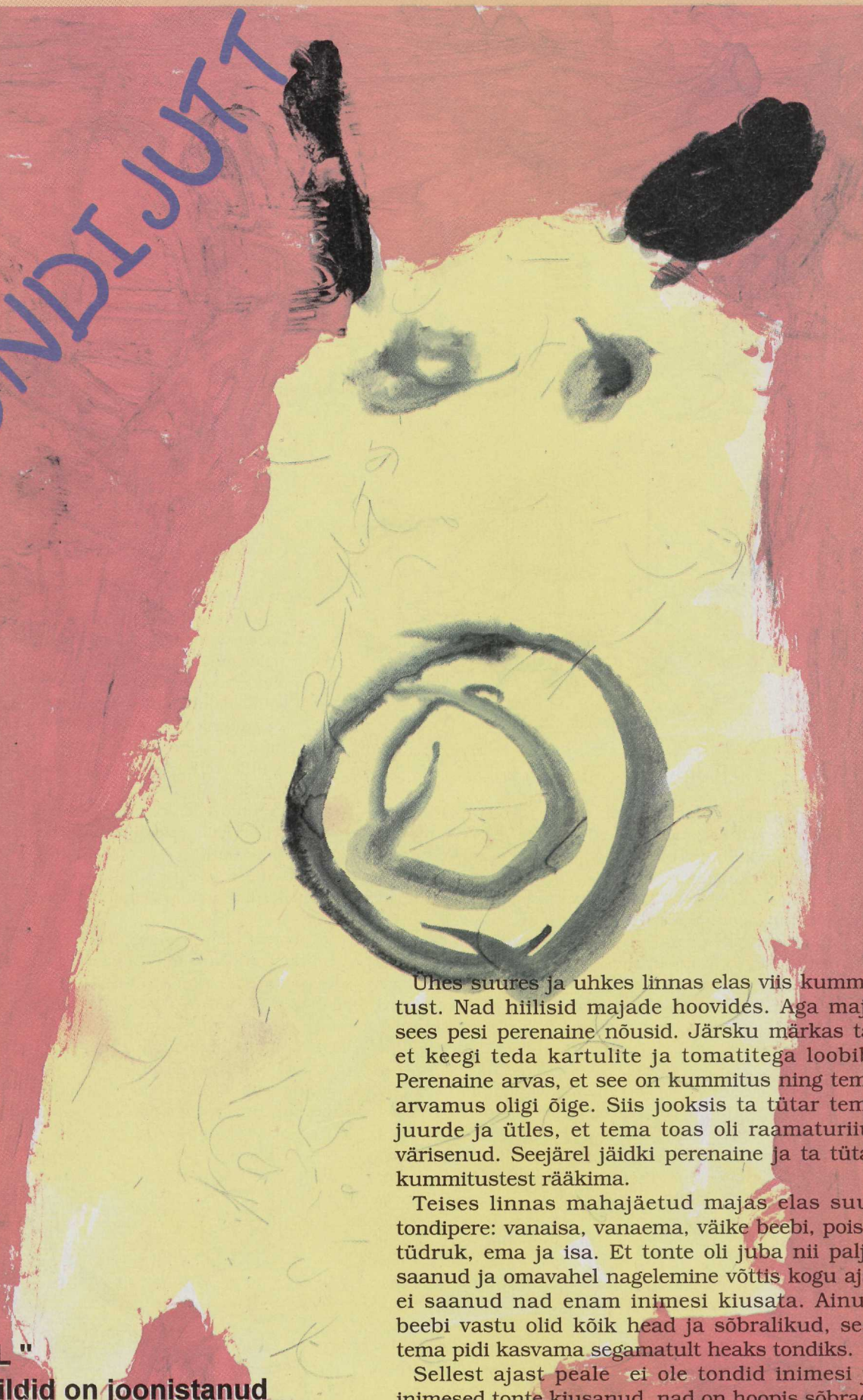
Seda juttu kirjutades hakkab mul juba kõhe, sest olen üksinda ärkvel ja kell on pool üks...

Üldiselt saan ma aga oma ettekujutistest võitu, kui sisendan endale, et nad on välja mõeldud ja tegelikult pole neid olemaski.

Thea Tikenberg,

Ruila Põhikooli VIII klass

TONDIJUTT

" KOLL "

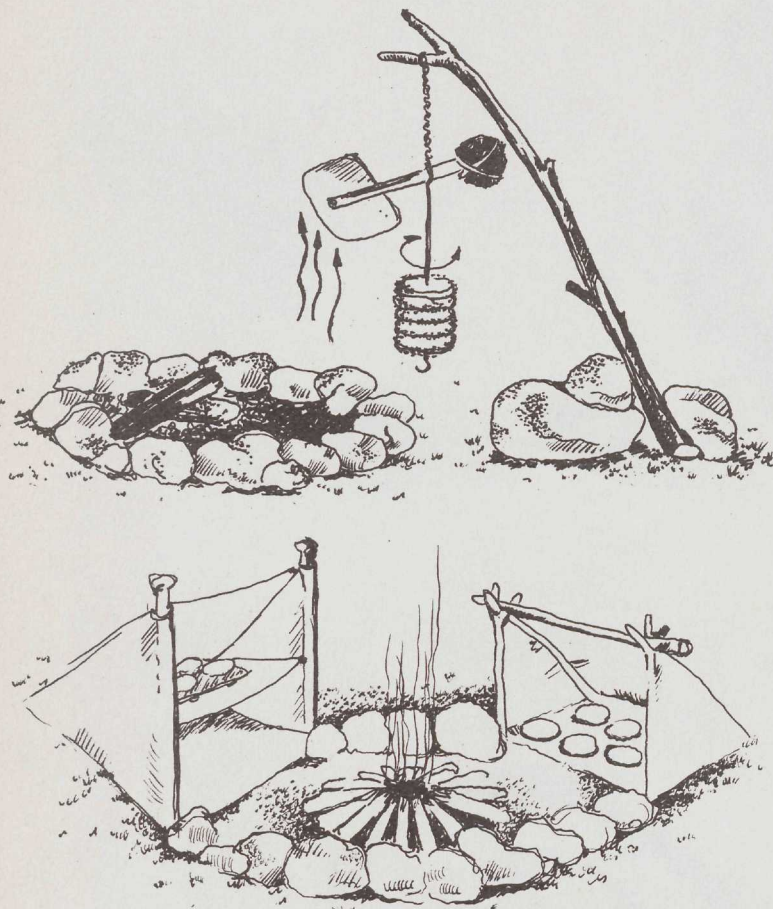
Kõik pildid on joonistanud
6-aastane TIINA TÖNURIST

Ühes suures ja uhkes linnas elas viis kummitust. Nad hiilisid majade hoovides. Aga maja sees pesi perenaine nõusid. Järsku märkas ta, et keegi teda kartulite ja tomatitega loobib. Perenaine arvas, et see on kummitus ning tema arvamus oligi õige. Siis jooksis ta tütar tema juurde ja ütles, et tema toas oli raamaturiiul värisenud. Seejärel jäidki perenaine ja ta tütar kummitustest rääkima.

Teises linnas mahajäetud majas elas suur tondipere: vanaisa, vanaema, väike beebi, poiss, tüdruk, ema ja isa. Et tonte oli juba nii palju saanud ja omavahel nagelemine võttis kogu aja, ei saanud nad enam inimesi kiusata. Ainult beebi vastu olid kõik head ja sõbralikud, sest tema pidi kasvama segamatult heaks tondiks.

Sellest ajast peale ei ole tondid inimesi ja inimesed tonte kiusanud, nad on hoopis sõbrad.

7-aastane **Kristi Kapten** Tallinnast

Joonised 1 (üleval) ja 2

Paljud pered rändavad suvel telgiga mööda Eestimaad, poisid püüavad kala ja seiklevad niisama. Eks ole mõnus küll, kui varahommikul linnulaul su üles ajab. Ainult et tühja kõhuga kaugele ei rända ja pliiti kaasa ei tassi. Räägime sellest, kuidas toidu valmistamisel lõkkest tulevat soojust kõige paremini ära kasutada.

Liha või kala praadimisel määssi paraja suurusega, maitsestatud tükid hõbepaberisse ja pane sütele. Et toit tuleks mahlasem, on soovitatav hõbepaberisse pandud lihale mässida ümber kiht ajalehepaberit ja katta kõik veel kord hõbepaberiga. Selleks, et õhu juurdevool oleks väiksem ja söed hõõguksid kauem, võiksid pakitud lihatükkidele mulda peale visata. Kui aga tahad lõkkel šašlõkki küpsetada ja oma vardakeeramise vaeva vähendada, pane liha lõkkest tõusva soojuse mõjul keerlema. Kõigepealt hangi tugev kepp ja pane see kaldu lõkke kohale. Selle otsa riputa lühike peenike ketijupp, keti külge konksuga nõõr liha jaoks. Nõõri külge kinnita horisontaalasendis kerge kepik, mille ühes otsas on midagi laba taolist ja teises seda tasakaalustav raskus. (Laba võib olla valmistatud oksaraagude või traadist raami ümber keeratud hõbepaberist.) Lõkkest tõusev soe õhuvool paneb selle seadeldise võnkuma ja lihatükid pöörlema. Kui alumised lihatükid on juba küpsed, tuleb need ülespoole keerata.

Vaata juuresolevat joonist nr. 1 !

Lõkkel saab ka küpsiseid ja isegi kukleid valmistada. Tõmba hõbepaber joonisel kujutatud viisil kepikeste ümber. See omatehtud ahi kasutab lõkke kiirgusenergiat. Saab ka lihtsamalt. Laota maha hõbepaber tuhmi poolega ülespoole. Pane sellele küpsised. Küpsiste kohale tõmba hõbepaberileht, mille läikiv pool on suunatud lõkke poole.

Sellelt peegeldub lõkkesoojus küpsistele. Hõbepaberi asemel võid kasutada ka läikivaid metallplaate. Kui aga tahad kukleid küpsetada, oleks vaja teha kavalamalt. Siis tuleb ehitada selline ahi, nagu on joonisel (joonis 2). Kuklipann on asetatud nii, et kiirgus peegeldub temale alt ja ülevalt.

Telklaagris võid valmistada ahju suurest konservipurgist ja selle kaanest. Võta konservipurk ja lõika selle seinast üks plekiriba lahti (vaata joonist 3). Keera see väljapoole — sealt saad ahju küdema panna. Nüüd pane kaas purgi põhja. Lõika konservipurgi (ikka põhjaga allapoole hoides) seina sisse umbes 1 cm kaugusele põhjast, 3...4auku (need peaksid olema purgiseintes ühesuuruste vahe-maadega). Pöõra purk ümber — kaas jääb toetuma lõikamisel tekkinud nagadele. Ahi ongi valmis. Aseta see hõõgivatele sütele ja saadki pannkooke praadida või teed keeta. Tänu purgi kahekordsele põhjale jaguneb soojus pliidil ühtlasemalt.

Võid valmistada ka mõnusa küünlarasvalambi. Selleks võta tühi konservipurk, täida see tihedalt kokkukärgardatud või rullitud papitükkidega, vala peale sulaparafiin või ülesulatatud küünlarajäätmed. Kartongitükid on lambitahiks.

Ahju kütmiseks oleks mõnus kasutada söebrikette — neid on müügil. Mõningaid raskusi võib tekkida nende süütamisega. Selleks võta kaaneta ja põhjata konservipurk. Purgi alumine osa täida kärgardatud ajalehtedega ja nendele lao söebriketid. Et tõmme oleks parem, pane purgi serva alla kivike. Nüüd süüta ajalehed põlema. Põlev paber süütab kiiresti ka söebriketid. Kui paber on põlenud, eemalda purk ja aseta ahi põlevate söebrikettide peale. Muide: toored puud lähevad paremini põlema, kui nendele raputada peenikest soola. Võid ahjule ka

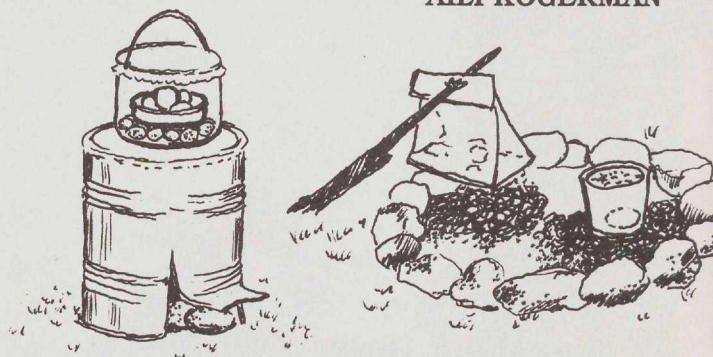
praeahju ehitada. Selleks vajad veel kahte konservipurki: suuremat ilma kaane ja põhjata, ja väiksemat, põhjaga toosi. Väiksemasse purki pane toiduained ja aseta see ahjul olevatele kivikestele. Suuremale seo traadil abil paber või aseta kuumuskindel plaat ning pane see kõik väiksemale purgile peale.

Võid proovida teisigi toiduvalmistamise võtteid.

Lõkkes on võimalik mune keeta isegi pabermassist topsikus (jäärise ja limonaaditopsikud). (Joonis 4). Paber süttib põlema 250°C juures, vesi hakkab keema juba 100°C juures. Sellel temperatuuril pabertops veel ei põle. Tuleb vaid jälgida, et tops oleks ääreni veega täidetud. Proovi! Pabertops vee ja munaga pane sütele.

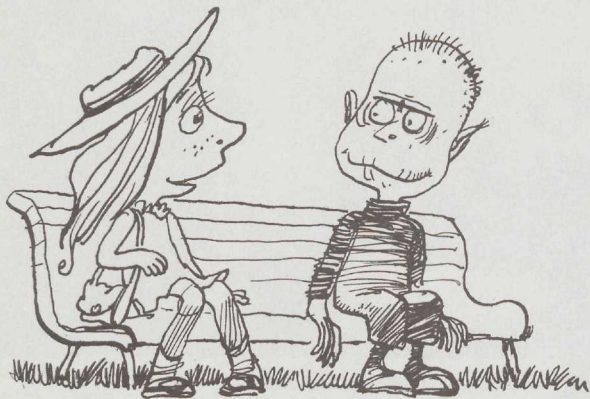
Mune saab lõkkel küpsetada ka paberkotis. Võta väike paberkott, määri seestpoolt rasvaga ja vala toored munad kotti. Kotiava keera kokku ja aseta varda abil lõkke kohale.

AILI KOGERMAN

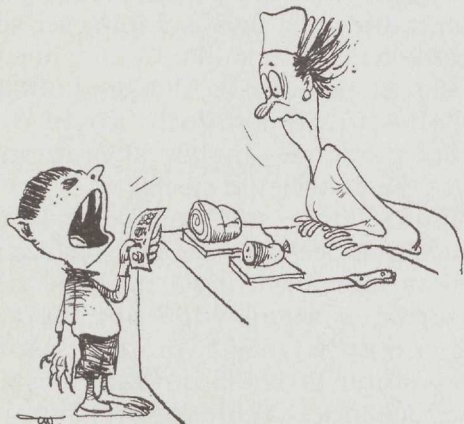
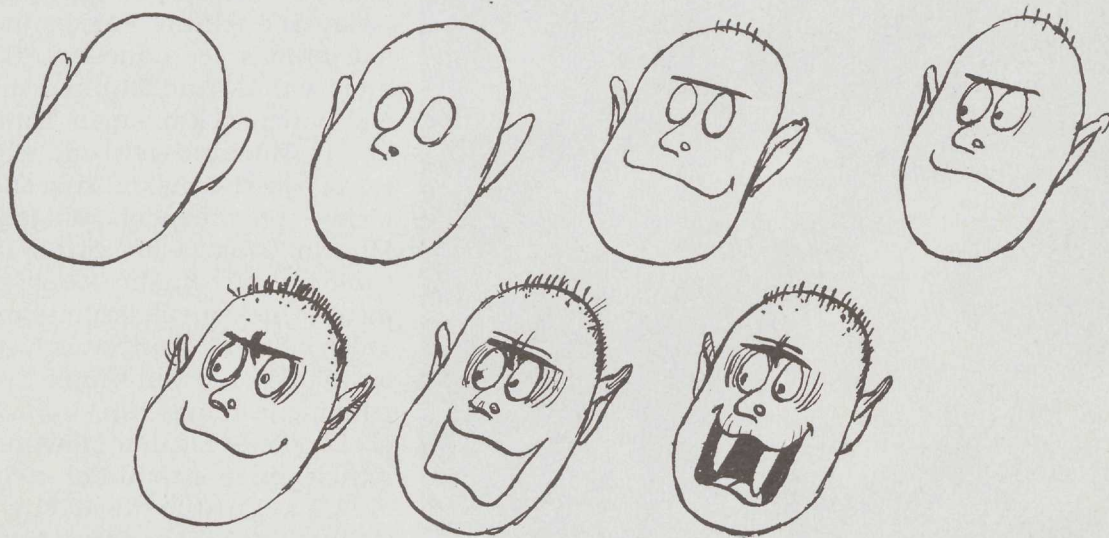
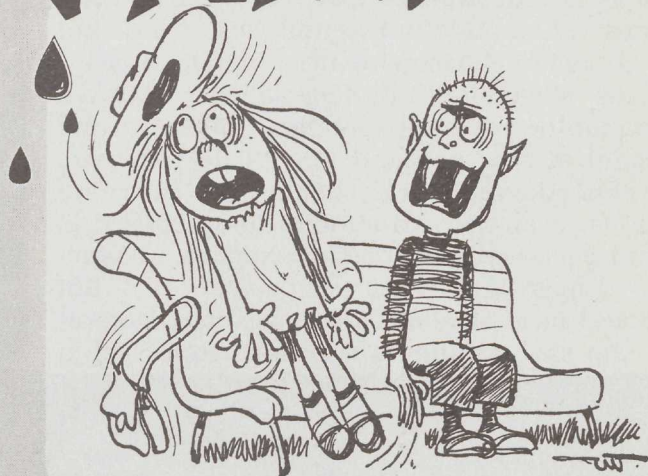

Joonised 3 (vasakul) ja 4

KUNSTNIK EDGAR VALTER JONISTAB VAMPIIRI

" Kas oled alati nii sünye — naerata ometi ! "

" Palun viis kilo verikäkki ! "

" Sööd sääski ? "
" Ainult neid, kes on verd täis. "

KUI SUL TULEB PAHA TUJU, VAATA VAHVAT VAHAKUJU!

Meie ei tea, lapsed, kas teie olete käinud mõnes vahakujude muuseumis või ei, aga kui teil kunagi tuleb võimalus neist mõnda külastada, siis minge kindlasti! Kõige lähem — Mikkeli Vahakabinet — asub Soomes, Mikkeli linna lähedal ja seal ootavad teid peale põnevate vahakujude veel veekaruselid ja “sauruste maa” (seal on igavesti suured dinosaurused ja muud eelajaloolised loomad. Nad on niisama suured nagu kunagi miljonite aastate eest, kui nad veel meie Maal elasid)! Lisaks veel motoraada, kus saab kihutada, arvutimängude saal ja

Alfred Hitchcock ja Liza Minelli Greyh'i vahakujude muuseumis.

palju muud huvitavat!

Meie oleme näinud Euroopas viit vahakujude muuseumi. Esimene, kus me käisime, oli Mikkeli Vahakabinet. Seal käisime töö pärast, sest meilt telliti mõned vahakujud selle muuseumi jaoks. Töö tehtud, hakkas meid huvitama, kuidas see õnnestus. Oli selge, et meie vahakujud Mikkeli muuseumis olid paremad kui vanad kujud, aga kui head? Mõeldud-tehtud, siht selge — Euroopasse! Sõitsime kolmekesi autoga. Meie — see tähendab ema ja isa ja tütar Maarja. Maarja on kümnene ja päris tubli tüdruk. Kokku käisime kaheksal maal ja neljas vahakujude muuseumis. Tuleb välja, et igas teises Euroopa riigis on vahakujude muuseum!

Esimene muuseum, kuhu jõudsime, oli Londonis kuulus Madame Tussaud' muuseum, mis asub Baker Streetil, kus elas ka kuulus detektiiv Sherlock Holmes. Kuna Londonis sõidavad kõik autod ja bussid vael pool teed, siis polegi nii lihtne ühel tavalisel inimesel seal ühest kohast teise jõuda. Kummaline oli ka see, et jalakäijate ülekäigukohtade ees oli suurelt asfaldile kirjutatud “Vaata paremale” inglise ja prantsuse keeles. Eesti keeles ei olnud.

Lõpuks olime maailma kõige kuulsamas ja kõige vanemas, saja viiekümne üheksa aasta vanuses muuseumis! Väljapanek algab väga põnevalt — esimene kuju on ettekandja, kes on komistanud ja kellel on kandik šampuseklaasidega. Teine kuju on kuulus Arnold Schwarzenegger, kellelega võib igaüks ennast pildistada lasta ja fotod

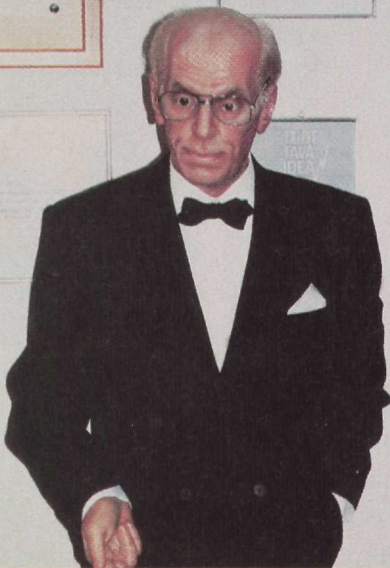
Krahv Dracula oma järjekordse ohvriga Louis Tussaud' vahakujude muuseumis.

kohe kätte saada. Ja nii edasi ja nii edasi. Teiste hulgas on ka madame Marie Tussaud' poolt kakssada kuusteist aastat tagasi tehtud kuulsa prantsuse kirjaniku Voltaire'i vahakuju. Põhjus, miks esimene vahakuju on kuulus prantslane, aga mitte inglise mees, on lihtne — Marie Tussaud on prantslanna, kes oma esimesed vahakujud tegi Prantsusmaal, ja kes pärast suurt prantsuse revolutsiooni kolis koos oma vanema pojaga ja enda valmistatud kolmekümne vahakujuga Inglismaale. Inglismaa muuseum on prantslase tehtud! Aga see polegi nii kummaline, sest ühes vanas lauluski on sõnad: "Pariisi linnas Londonis". Aga läheme muuseumis edasi. Vanad Inglise kuningad ja praegune kuningapere. Kõige ees kuningana Elisabeth II. Palju poliitikutid, presidente ja peaministreid, kunstnikud Henry Moore ja Pablo Picasso, "Beatles'i"

Nii valmivad vahakujude pead.

Eesti President Lennart Meri.

ansambel täies koosseisus; kuulsaid sportlasi ja lauljaid; rahvalemmikuid nagu koomik Benny Hill, keda kokku kaks — üks neist on muuseumis ja teine muuseumi kohvikus! Ja muidugi pätid ja kaabakad ja muud kurjategijad. Elektritool ja hukkamine

elektritoolil, kus istus päris kurjategija vahakuju. Mahalaskmine vanglas, ülespoomine ja palju muud teravate elamuste harrastajatele. Õnneks teame, et kõik see toimub vahakujudega. Ega meie pere vist eriti "õudukaid" armasta. Aga tehtud on see kõik hästi — nagu päris! Lõpuks üks põnevamaid atraktsioone või näitemänge.

saime ettekujutuse Londoni ajaloost! Ja siis olime jälle tänaval. Natuke uimased ja väsinud, aga muidu rahul, et "me oleme ta nüüd ära näinud". Ja siis tagasi Prantsusmaale.

MAARJA (vaata esikaanel), ENE ja ANDRES MÄND.
Lugu järgneb.

Charles Chaplin Louis Tussaud' vahakujude muuseumis.

PRAKTILISI näPUNÄITSID

Ettevaatust, moos!

Kui teie moosipada tikub mulinaga keema ja käib seega teie närvidele, siis muretsege aegsasti enne moosikeetmist puust, porselanist või elevandiluust alus. Kõige vihasemal keemishetkel kängitsege käed pajakinnastesse ja tõstke ETTEVAATLIKULT moosipada pliidilt alusele. Mõne hetke pärast lakkab moos keemast.

Pildid joonistanud MAARJA

HÄDAS SINISE TIN-DIPLEKIGA

Vanainimene, kelle valgele maniskile on õnnetusekombel sattunud sinine tindiplekk, riivab sellega nii laste kui täiskasvanute silma. Ometi on plekist vabanemiseks mitmeid mooduseid. Juhul, kui teil puuduvad käärid pleki väljalõikamiseks, võtke pudel musta tinti ja pint-seldage sellega kõigepealt üle plekki ümbritsev pind, laske päikese käes veidi kuivada ja seejärel katke sama ainega ka plekk ise. Operatsiooni paaritunnisel kordamisel on edu tagatud: ka kõige terasem silmapaar ei suuda enam sinist tindiplekki maniskilt üles leida.

Puhkuseküsimus

“Oo, härra Ohmusson, kui ümarguseks on te nägu reisil läinud! Küllap saite hästi süüa?”

“Mis süüa — iga päev pidin kaks korda kummimadratsit täis puhuma!”

Telefonikõne

“Halloo, härra Ohmusson?”

“Mis Ohmusson? Pole siin mingit Ohmussoni!”

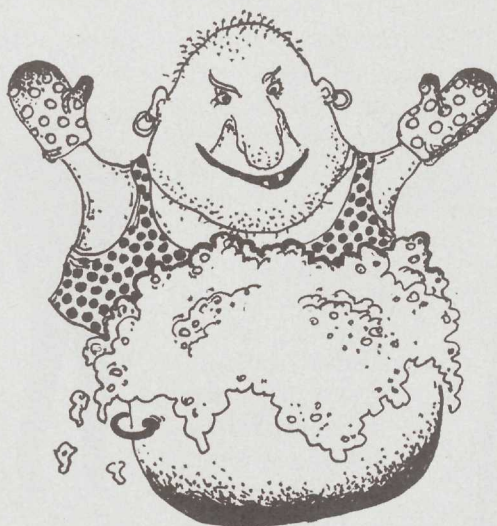
“Kas teie telefoninumber polegi 681–259?”

“Mis te ajate, mul pole üldse telefoni!”

Õunaküsimus

“Härra Ohmusson, millal on õunte korjamiseks parim aeg?”

“Kindlasti siis, kui kõik naabrid on oma koerad ketti pannud!”

Kirbuküsimus

“Miks sa, Ohmusson, nii kurb oled?”

“Seepärast, et mu kirbud kuulutasid naabri kirpudele sõja!”

“Aga see on ju tore: las murravad üksteist maha!”

“Jah, aga eile tõid nad juba viissada sõjavangi koju...”

TÕHUS TÕRJE HIIREHAISU VASTU

Vahel tekib teie toidukappi pahaendelist närlisearoomi, otse öeldes hiirehaisu. Sellest vabanemiseks võtke pool kilo küüslauku ja hoidke seda päikesepaistelisel aknalaual KINNISES PLEKKTOOSIS (sobivad on vanad klaaskommpurgid, kuivainetoosid jms.) paar nädalat. Seejärel eemaldage küüslaugu-ussid, lastes neil vabalt loodusesse roomata. Ülejäänud mass segage nuuskpiirituse ja hapukoorega, parema värvuse saamiseks võib lisada veidi riivitud peeti. Asetage saadud aine sümmeetriliste vahedega plasttoosikestes toidukappi — päeva pärast on sealt kadunud mitte ainult hiire aroom, vaid ka hiired ise.

Katkend Tove Janssoni raamatust

"VÖLUKÜBAR"

(algus lk.5)

"Sa oled mõnikord tõepoolest päris naljakas," ütles ta. "Mõtleks ometi, kui läheksime Muumitrolli otsima!"

"Kas sa tunnend teda?" küsis Tusklikupreili.

"Tjah," tegi Muumitroll. "Seda võiks öelda küll. Tege-likult isegi päris hästi!"

Ta oli uue mängu lustist lausa pakatamas ning arvas, et käitub selle juures laitmatult.

"Millal sa temaga tutvusid?" päris Tusklikupreili.

"Me sündisime temaga ühel ja samal ajal," vastas Muumitroll ja oli ülemeelikusest lõhki minemas. "Aga kas teate, ta on õieti tõeline morgant. Teda ei tohiks möbleeritud tuppa sissegi lasta!"

"Päh, niimoodi ei tohi Muumitrolli kohta öelda!" lausus Tusklikupreili ägedalt. "Ta on maailma parim troll ja me kõik armastame teda kohutavalt!"

Muumitroll oli liigutatud.

"Kas tõesti?" küsis ta. "Minu meelest on Muumitroll lausa nuhtlus."

Selle peale puhkes Tusklikupreili nutma.

"Mine minema!" ütles Tusklik ähvardavalt. "Muidu me annan sulle kere peale."

"Kas tõesti," tähendas Muumitroll hämmeldunult. "See oli ju kõigest mäng! Ma olen väga rõõmus, et te mind niiviisi hoiate."

"Üldsegi mitte!" karjatas Sniff kiledalt. "Või teda! Ajage minema see kole kuningas, kes räägib halvasti meie Muumi-

Pildil : pooleteise-aastane Volli Beekman unistas juba 1931.aastal muumiraamatute tõlkimisest.

trollist!"

Ning nad söötsid üheskoos vaese Muumitrolli kallale. Ta oli jahmunud selleks, et ennast kaitsta, ja kui ta ükskord vihaseks sai, oli juba hilja — ta lamas kõige all selles müksivas ning kisavas puntras, mis koosnes koibadest, sabadest ja käppadest.

Muumimamma tuli trepile.

"Lapsed, mis teile sisse läks?" hüüdis ta. "Lõpetage otsekohe kaklus!"

"Nad annavad Kalifornia kuningale kere peale," nuuk- sus Tusklikupreili. "Ja õigesti teevad!"

Muumitroll ronis summa seest välja, ise solvunud ja vihane.

"Mamma!" hüüdis ta. "Nemad alustasid! Kolm ühe vastu, see pole õiglane!"

"Sellega olen ma nõus," lausus Muumimamma tõsiselt. "Aga sa kindlasti ärritasid nad üles. Muide, loomake, kes sa niisugune õieti oled?"

"Jätke juba see tobe mäng järele!" karjus Muumitroll.

"Te pole põrmugi naljakad! Mina olen Muumitroll ja seal trepi peal seisab mu mamma. Ja sellega on jutul lõpp!"

"Sina pole mingi Muumitroll," lausus Tusklikupreili põlastavalt. "Temal on ilusad väikesed kõrvad, sinu omad on justkui pajalapid!"

Muumitroll haaras segadusse sattudes peast kinni, talle jäid pihku kaks tohutusuurt krimpsus kõrva.

"Aga ma ju olen Muumitroll!" pahvatas ta meeleheites. "Kas te mind ei usu?"

"Muumitrollil oli pisike kena saba, sinu oma näeb välja nagu lambihari," väitis Tusklik.

Oh, see oli tõepoolest nõnda! — Muumitroll katsus värisevate käppadega oma seljatagust.

"Sinu silmad on kui taldrikud," arvas Sniff. "Muumi- trollil olid väikesed ja lahed!"

"Täpselt nõnda," kinnitas Nuuskmõmmik.

"Sa oled petis," otsustas Koduvana.

"Kas siis keegi mind ei usu?" hüüdis Muumitroll. "Vaata mind hoolega, mamma, sa pead ju oma muumilapse ära tundma!"

Muumimamma vaatas hoolega. Ta vaatas väga pikalt vaesekese hirmunud taldrikusilmadesse ning lausus seejärel vaikelt:

"Jah, sa oled Muumitroll."

Ning samal silmapilgul hakkas Muumitroll muutuma. Ta silmad, kõrvad ja saba tõmbusid pisemaks, nina ja kõht aga kasvasid. Seal seisiski Muumitroll oma täies hülguses elusa ja tervena nende ees.

"Tule mu kaissu," kutsus Muumimamma. "Tead, oma pisikese muumipojukese tunnen ma igal ajal ära."

MÄNG ON TÕSINE ASI

RANNAS, SUVEÕHTUL, PIKNIKUL

ERASTA EESTIMAIST KOGUPEREMÄNG

PUHPANK 200 AASTAT	PIHETIT- TUNNUS 500 AASTAT	ÕLLE TIKKAS 200 AASTAT	ÄMM PÄRANAB 60 AASTAT
EMMEKORVABRIK	MENIS 500 AASTAT	PETTI LOTO KASINOS, LOTOD, LOTO X SUUNTA, PANNI, JÄRVI, EI LÕGEMÄGI	HOTELL 250 AASTAT
OLITSEI TUNNUS SUUNTA X 100 EMMEKORVABRIK PÄRANAB TRAHVIT	AUTO- TUNNUS 100 AASTAT	PANDITUD 500 AASTAT	TOOMPEA 250 AASTAT
KOLLASE KAART	KOLLASE KAART	KOLLASE KAART	KOLLASE KAART

KUI SUL VEAB

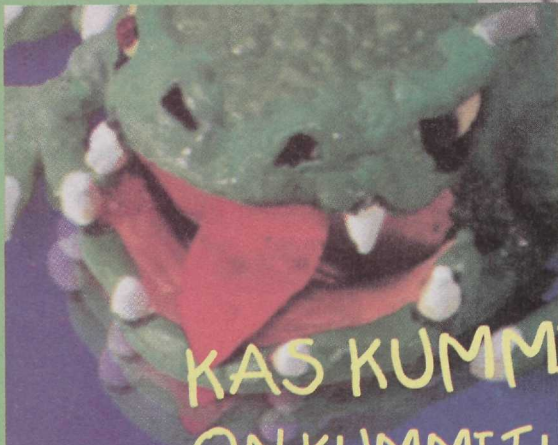
- saad oma kollase kaardi aastatega erastada pangad, hotelli, televisiooni, trükikoja jne.
- ämm pärandab palju aastaid
- võidad loteriil hunniku raha
- mängid kõik teised pankrotti

KUI SUL EI VEA

- oled hädas maksuametiga
- satud vanglasse
- hakkad peaministriks
- sekeldad politseiga
- raha saab otsa
- oled suurtes võlgades ja pankrotistud

ULVI INFO ja TELLIMINE:
AS ULVI POSTKAART, Tallinn, Müürivahe 34, tel 44 58 91

Mäng müügil kauplustes "TURIST", "LASTE MAAILM", "JÄRVEOTSA", "OKSI", "KUPAR", "POOTSAMAN", "RAHVA RAAMAT", "DIELE galeriis ja raamatukauplustes.

KAS KUMMIKUS
ON KUMMITUS?
KAS KUMMUTIS
ON LUMMUTIS?

KAS ÖÖSEL RIIDEKAPI ALL
EI VAHI ÄKKI PAPI KOLL?

VÕIB-OLLA NÄED VAMPIIRI,
VÕI TULLA VÕIB KAMP HIIRI ...

HAMBAMEHED,
KAMBAMEHED,
TÄHELEPANU

Neile, kes talongil esitatud küsimusele vastavad kõige
vahvama lühijutuga või kõige lähedama joonistusega,
kingib firma "MATTEL" uue uudisasia:
väikese, kuid ägeda KOLLIMURDJJA!

Kollimurdja taskus, ei karda keegi ei kummitusi ega kolli,
hiirtest kõnelemata!

Vanaemasid ega õpetajaid ei maksa kollimurdjatega
ehmatada, neid (ei ühte, teist ega kolmandat) ei või ial teada

LINNALAPS MAAL

“Ammuu!” kostab laudast jälle. Ma ei tea, kas see lehm tõesti nii näljane on või kisab ta sellepärast, et mind vihale ajada. Vanaema ütleb, et see on väga ilus lehm ja et mis ma ikka nii pahane olen. Mina küll sellest ilust midagi aru ei saa, sest ma olen linnalaps ja tean maaelust väga vähe.

Tavaliselt on minuga koos maal sugulane Kristel, kes mõistab elu vanaema juures palju paremini, kuid seekord oli ta puhkesõidul Peipsi ääres. Nii et pidin ise memme aitama ning loomi talitama.

Esimesel õhtul pidin kanad ja kuke lauta ajama. Võtsin selleks ühe suure vitsa ning lõin kõigepealt vastu maad, et näha, kas see kanu hirmutab. Need jooksid selle peale kõik laiali ja tegid suurt lärmi. Siis tuli aga kutsikas Muri õue ja talle pakkus lõbu neid klähvides taga ajada, sest ta arvas vist, et kanad temaga kassi ja hiirt mängivad. Kanadel ei jäänud üle muud kui joosta kuusehekki või aiast välja. Ainult kukk oli julge ja jäi väljakutsuvalt keset õue seisma.

See Murit ei lõbustanud ja läks kuuti magama, nagu oleks suure töö ära teinud. Kanad aga kükitasid hirmunult põõsastes. Viskasin vitsa maha ja läksin heade sõnadega nende poole. Korra käega põõsas sahistada — sellest piisas, et panna neid sealt lauda poole jooksmas. Lõpuks saingi kõik lauta peale kuke. Olin juba väsinud ja lootsin, et sellest samasugust möllu ei tule kui kanadega. Läksin kuke poole, aga nagu näis, oli temal sama kavatsus. Ta ajas tiivad kohevile ja jooksis hüpeldes minu poole, nagu tahaks lendu tõusta. Pagesin ruttu ja ainuke pääsemistee oli — otse tupp.

Vanaema tuli mulle vastu ja küsis, mis tuli mul takus on. Kui ma talle kõik olin ära rääkinud, naeris ta ja ütles, et oh, sellepärast olidgi nii kaua ära. Ta tahtnud just tulla vaatama,

kuhu ma nii kauaks jään.

Teinekord käskis vanaema mul laudast ja küünilakast mune tuua. Leidsin, et see on nüüd küll kerge töö, ja kiirustasin ülesannet täitma. Kavatsesin enne otsida küünist ja alles siis laudast, sest muidu läheksid mul laudast korjatud munad redelist üles minnes kindlasti katki ja jälle oleks üks ebaõnnestumine garanteeritud. Küünilaka ühes otsas on heinad, aga teises otsas on laelauad mädanenud ja seal on maas ainult natuke õlgi. Esimesest osast ma midagi ei leidnud ja mõtlesin, et lähen ka teisele poole kaema. Kõndisin seal hästi ettevaatlikult, et mitte kukkuda alla pulli sarvede ette. Jaa, see oli tige pull, selle ees tasus ettevaatlik olla!

Põrandalauad nagisesid hirmuäratavalt, aga läksin siiski edasi. Otsustasin

"Eestimaa" joonistanud Aigar Kuus Keava Algkooli III klassist

minna suure palgini, seal puhkamise mõttes ringi vaadata ja siis tagasi tulla. Nagin oli tõesti väga kõva, aga pidin ju oma tahtmist saama. Jõudsingi palgini. Istusin seal natuke ja hakkasin tagasi tulema. Aga nüüd murdus üks peenike laud ja mu jalg jäi sinna vahele. Ma ei julgenud ennast liigutada, aga õnneks ulatusin istuma jälle sellele palgile, kus olin olnud. Ei saanud oma teist jalga sellest kitsast praost välja tõmmatud. Nii istusingi seal, vahepeal sikutasin jalga ja hüüdsin vanaema, aga keegi vist ei kuulnud. Kui lõpuks tuli onu Urmas, kes pidi ööseks küünilakka magama jääma, siis oli mul väga hea meel. Urmas aitas mu jala välja ja näitas tagasiminekuks paremat teed, kus laud tugevamad olid.

See oli tõesti vedamine, et ma enne ööd sealt minema sain, aga nüüd ja edaspidi kavatsen küsida iga töö jaoks täieliku õpetuse.

Karin Reimus, Kunda I Keskkooli VII-a klass
Kunda I Keskkooli
VII-a klass

"JÄNES" joonistanud Siret Leiten Keava Algkooli IV klassist

NUUPUTAJAST

HEA LAPS VASTUSTE TALONG MIDA SINA KARDAD ?

.....

.....

.....

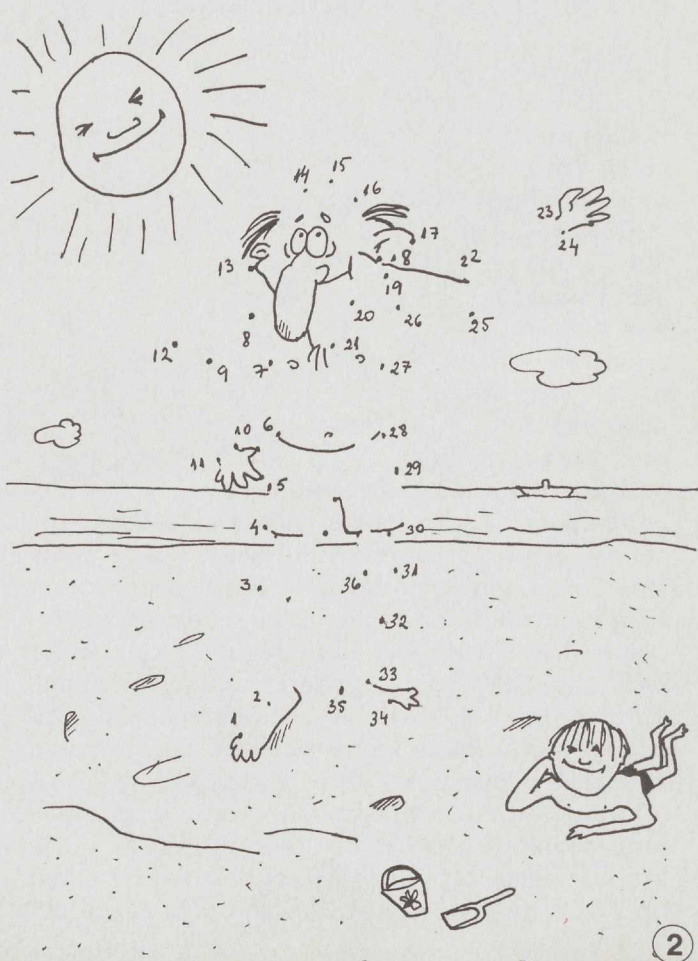
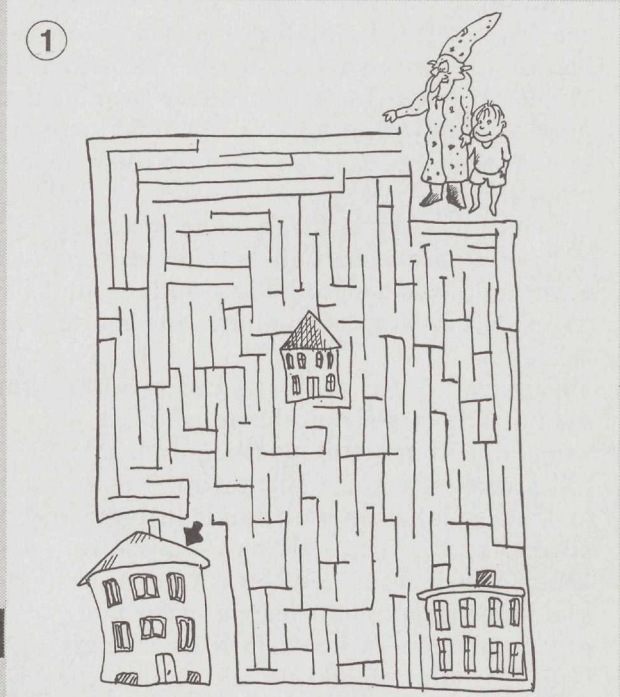
.....

① KAS LEIAD TEE MAJANI ?

② ÜHENDA PUNKTID NUMBRITE JÄRJEKORRAS.
Mõistatused joonistas Artur Jurin.

AB! Kõige julgemate kartjate vahel loosime välja auhinnad !

Koomiksi joonistas Maret Põldre.

SUKSUDEGA LAULMA

(Algus eelmises "Heas Lapses")
Mida 1869.a. laulupeo ajal söödi?

Enamjagu lauljatest võttis oma toidukoti kodust kaasa: maainimesel polnud ju raha linnarestoranides söömiseks. Toidukotis oli koduleib, soolaliha, singikäntsakas ja silgukarp. Laulupeoplatsil olid avatud puhvetid, kust võis saada linnasaia, jooke ja ka üht-teist magusat. Laulupeo teisel päeval korraldati ilmatu suur pidusöök 1000 inimesele. Laudade taha istusid kõik peost osavõtjad ning sinna mahtus veel hulk külalisi. Pidulised said valida kahe- ja kolmeroalise söömaaja vahel. Muidugi tuli nii söögi kui joogi eest maksta omast taskust.

Kuid mõned pered, kes kaugelt tulnud peokülalisi oma kodudes majutasid, pakkusid neile hommikuti kohvi ja õhtuti teed ning võileibu.

Kus laulurahvas ööd veetis?

Enne pidu avaldati "Eesti Postimehes" üleskutse, milles paluti tartlastel enda korteritesse laulupeolisi elama võtta ja võimaluse korral neile süüagi anda. Paljud linlased vastasid üleskutsele — tänavale ei jäetud ainsatki laulumest. Paljud maamehed sattusid elama rikkastesse peredesse, kus neil oli

rohkesti imestamist ja uudistamist. On teada, et üks rikas tartlane võttis oma majja terve koori — 15 inimest. (Tollal olid koorid üsna väikesed — näiteks lauluvõistluse võitnud Estonia Seltsi kooris oli kõigest 10 lauljat.)

Kuna ülikoolis ja teisteski koolides oli õppetöös vaheaeg, sai osa peolisi ööbida õppeasutustes. Kuid ööbiti ka aitades, töllakuurides ja muudes "lihtruumides", kuhu laotati öled maha.

Kas esimesel laulupeol oli ka oma märk, ja kas korraldati ka rongkäik?

I laulupeo märk kujutas harf-kannelt, mille põhjaks oli kolm värvi: punane, roheline ja valge. Märki keskel oli Tartu linna vapp, äärtes Eesti- ja Liivimaa vapid. (Sellal nimetati Põhja-Eestit Eestimaaks, Lõuna-Eestit aga Liivimaaks.)

Rongkäik oli väga uhke: kooride vahel olid pasunakoovid, lehvis 37 lippu. Muide, ka kontsertide lõppedes tuldi Ülejõe linnaosast kesklinna rongkäigus.

Kas ka Lydia Koidula viibis esimesel laulupeol?

Jah, temal oli peo ettevalmistamisega palju tegemist: ta pidi aitama oma isa, Johann Voldemar Jannsenit, kes oli "Eesti Postimehe" toimetaja, ja kontrollima sedagi, et laulunootidesse ei satuks vigu. Koidula püüdis korraldada ka loteriid, et peo jaoks raha koguda. Meile tuttavatest lauludest esitati sel laulupeol soome helilooja Paciuse "Mu isamaa, mu õnn ja rõõm" — selle teksti kirjutas Koidula isa... Praegu on see laul Eesti Vabariigi hümn. Veel olid kavas esimese eesti koorilauluhelilooja Aleksander Kuni-leidi "Mu isamaa on minu arm" ja "Sind surmani". Aga kuigi mõlemad olid kirjutatud Lydia Koidula sõnadele, ei saanud luuletaja ise laval esineda: nagu jutu alguses ütlesin, ei lubatud laululavale ei naisi ega lapsi.

Muide, lastekoorid võtsid esimest korda osa alles VII laulupeost, mis toimus 1910. aastal.

Lapsuriga vestles helilooja Alo Põldmäe

A/S "Killu", Laulupeo 2, Tallinn

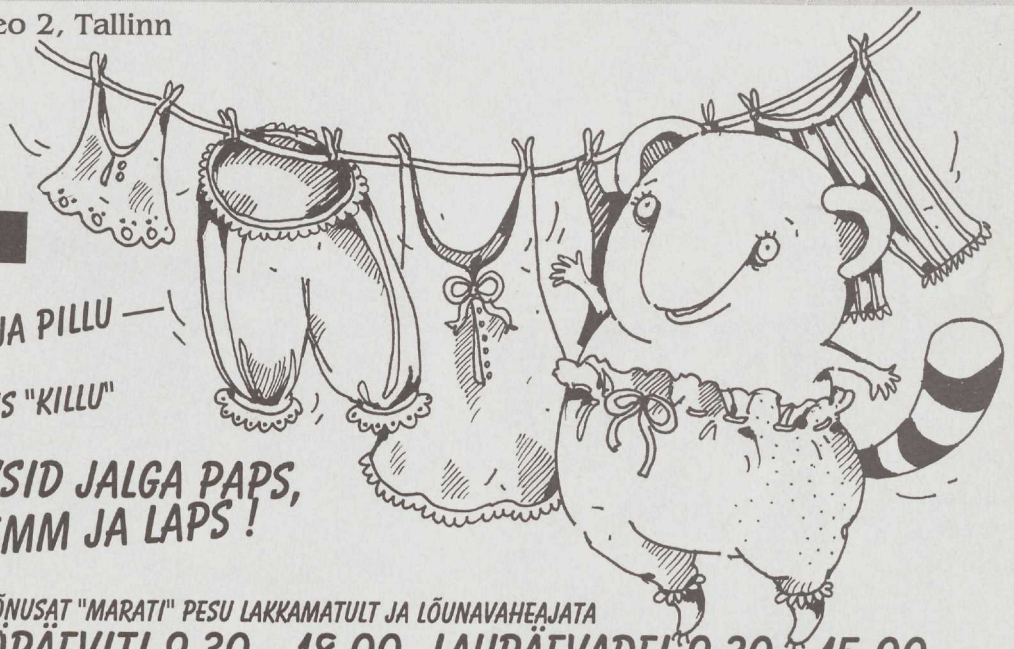
Killu

AUKLIK PESU VÄLJA PILLU —
UUSI PAKUB KAUPlus "KILLU"

SIIT SAAB PÜKSID JALGA PAPS,
EMA, VANAMEMM JA LAPS!

KAUPLUS "KILLU" MÜÜB MÕNUSAT "MARATI" PESU LAKKAMATULT JA LÕUNAVAHEAJATA

TÖÖPÄEVITI 9.30 - 18.00, LAUPÄEVADEL 9.30 - 15.00

II POOLAASTAKS ON VÕIMALIK AJAKIRJA "HEA LAPS" TELLIDA
AJAKIRJANDUSLEVI * KAUDU.
ÜKSIKNUMBRI HIND 6.50
3 KUUD 19.50
6 KUUD 39.50

Toimetaja.....Leelo Tungal tel.681 259

Kujundaja...Mare Remmelgas

Vastutav
väljaandja....Vladislav Koržets tel.681 248

Toimetuse aadress:
EEO 001 Tallinn, Pärnu mnt. 67-a

RdE * PRINTALL * Tell. nr. 2989

NB ! TELLIMISINDEKS ON 78 238

HEAD LAPSED

Mari-Liis Simovart
Jaanikalt võitis oma klassi missivõistluse.

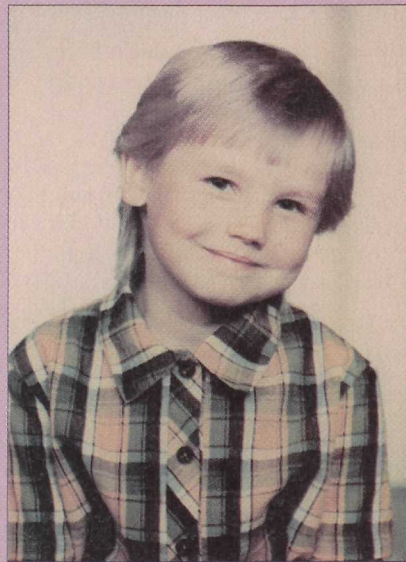

Ahoi, lugejad!
Kui teil on käepärast mõne hea lapse pilt, olgu siis värviline või mustvalge, siis trükitab "HEA LAPS" hea meelega selle oma autahvilil ära. Ainult et tingimata tuleb lisada hea lapse nimi, elukoht ja teade, mida head on see laps korda saatnud! Päris põnev oleks teada, kui palju neid häid lapsi leidub!

Maarja Männe Tallinnast on üheksa aastat (sünnimisest peale) olnud hea laps.

Kadri Varik Lasnamäelt lõpetas neljanda klassi väga heade hinnetega, teeb tublisti sporti ja võitleb vapralt suuremate ülekohtu vastu.

Helen Kiivrimees Tallinnast on tubli ujuja ja aeroobika-harrastaja.

Eneken, Thea ja Nele Viks Tallinnast õpivad ja loevad usinasti, kuigi ei käi veel kooliski.

